

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU
Avocat, Director, Contenc. B-oi
G-le a Țării Românești

ALEX. CERBAN
Profesor la Facultatea
de Drept, București

IOSEF G. COHEN
Avocat
membru Cons. legislativ

GR. CONDURATU
Fost Consilier la C. de Apel
București, Avocat

RÉNÉ DEMOGUE
Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

V. DONGOROZ
Dr. în Drept din Buc.
Avocat

ALFRED JUVARA
Dr. în Drept din Paris
Avocat

D. NEGULESCU
Profesor la Facultatea
de Drept, București

I. GR. PERIȚEANU
Avocat

C. SIPSOM
Profesor la Facultatea
de Drept, București

C. STOEANOVICI
Dr. în Drept din Paris
Avocat

GR. TRANCU-IAȘI
Fost Ministru al Muncii
Avocat

P. VASILESCU
Dr. în Drept din Paris
Avocat

AL. VELESCU
Dr. în Drept din Buc.
Avocat

ALBERT WAHL
Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

Secretar de Redacție: **E. C. DECUSARA**, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenței pentru Paris: **EDOUARD LÉVY** și **SILVIU KRAINIC**, O-m în Drept, Avocați, Paris

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case Com. și Autorit. 900 lei
" Avocați . . . . . 600 "
" Magistrati . . . . . 500 "
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMANĂ

în lunile Iulie și August
apare odată la 2 săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Ardei, 5 și Rahovei, 5
Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

A apărut: **Drept comercial comparat**, curs predat la Universitatea din București de d-l Dr. C. A. Stoeanovici. Volumul cuprinde 290 pag. Prețul 220 lei.

— De același autor: **Vadul Comercial**, volumul cuprinde 140 pag. Prețul 80 lei.

SUMAR

- Victor Romniceanu, de d-l Dem. I. Dobrescu;
- Avocați și Magistratura, de d-l judecător Alex. Ștefănescu;
- Luarea termenului în cunoștință. Care e valoarea lui legală, de d-l avocat N. Vrăbescu;
- Bibliografii.

Jurisprudență:

- Cartea de Casație sec. I: **Maria T. Voinescu și alții cu soc. Creditul Funcinr Urban București și alții**. (Dacă dreptul acordat soților de a putea înstreina imobilul total implică și dreptul de ipotecare? Când are loc prescripția cincinală în materie de vânzare silită? Articolul 569, 569 pr. civ. și 1255 c. civ.) cu o Notă de d-l prof. D. Alexandresco;
- Idem: **Aurel D. Eliescu cu C. B. Boroff** (Dreptul de recurs în Casație este de ordin constituțional. Nu se aplică decât pentru viitor, nu și hotărârilor rămase definitive înainte de promulgarea noiei Constituții).
- Idem: **Elisabeta Teică cu Casr de Depuneri** (Livretul Casei de Depuneri e titlu esențialmente nominativ. La liberarea banilor trebuie constatată identitatea posesorului).
- Idem: **Maria Gaidanovici și alții cu Eugenia Camboli și alții** (In Basarabia reprezentarea în materie de succesiuni ab intestat, este mărginită numai la nepoții de soră și frate) cu o Notă.
- Casație sec. II-a: **T. Brecher cu Andrei Lazaris** (Dacă în materie de rezilierea unui contract de locațiune și evacuarea unui imobil, suspendarea executării este obligatorie pentru instanța de fond pe baza art. 63 l. Cart. i. de Casație?);
- Idem: **Tutela Frangulez, reg. de competență** (Tutela deschisă la jud. de Ocol. Sporirea averei după deschiderea tutellei la mai mult de 40.000 lei. Instanța competentă a administra?);
- Trib. Dolj sec. I: **Marin Trăncău cu N. Coman** (Acțiune intentată pe baza legii proprietarilor. Renunțarea reclamantului de a se mai judeca în camera de consiliu, în ședință după dreptul comun. Respingera acțiunii) cu o Notă de d-l judecător Hariton Udrea.
- Trib. Dorohoi: **X cu Y**. (Comunicarea motivelor de apel în ajunul procesului. Decădere), cu o Notă de d-l avocat Ștefan Scriban.
- Jud. ocol. Mihăileni-Dorohoi: **X cu C. Luca** (Dacă vânzătorul poate avea acțiune în revindicarea contra cumpărătorului, când acesta se constată că stăpânește mai mult teren decât se se prevede în actul de vânzare), cu o Notă de d-l avocat Ștefan Scriban.

VICTOR ROMNICEANU

După ce banherul LAW, deschidea Franței o mare perspectivă economică și financiară, care producea o ad-vărată furtună de afaceri și de îmbogățire generală, la serbarea dată de aristocrație în onoarea ficei sale minore, o mare contesă franceză, săruta mâna banherului genial.

Acest mic gest ciudat, era un mare simbol social, pentru ea el însemna închinarea societății întregi, în fața banului și în fața moralei economice. Și în adevăr, dela venirea burgheziei la cîrma societății noastre, trăim sub morala burgheză, sub morala utilitaristă, care a distrus orice idealism social. Trăim într-o societate cu stomac mare și suflet mic, în care funcțiunea intelectuală și morală, este abia tolerată, dacă nu persecutată. Magistratura, care reprezintă funcțiunea morală a societății, se resimte de acest rol secundar al moralei sociale și găsim proba rolului ei secundar, atât în puțina importanță care se dă evenimentelor mari din magistratură cât și în timiditatea ei, în idealurile ei și în rolul pe care și l impune ea, în societatea modernă și mai cu seamă în societatea noastră românească.

S'a retras din magistratură primul magistrat al țării care a fost unul dintre primii primilor Preșidenți ai Curței de Casație și acest eveniment a trecut aproape neobservat. Lumea noastră era preocupată de criza leului și ea nu și da seama că indiferența generală pentru magistratura țării, arată o altă criză și mai mare, arată criza morală din care a eșit criza economică și financiară care prăpădește țara.

Victor Romniceanu a fost un magistrat ideal și pentru timpurile noastre și în magistratura noastră, el a fost un magistrat perfect și numai rezerva sa personală eșită din rezerva magistraturei noastre, rămasă magistratura profesionistă, nu l'a lăsat să fie și un magistrat mare, de barece sunt magistrați ideali și magistrați mari.

Magistratul perfect are toate calitățile strict profesionale și știe să dea justiția; magistratul mare știe să mărească justiția, atunci când chiar funcțiunea socială a justiției este amenințată; magistratul desăvârșit este un profesionist, magistratul mare știe să fie și un cetățean; magistratul desăvârșit este suficient pentru timpurile normale, magi-

stratul mare este necesar pentru timpurile anormale. Judecătorul care s'a ridicat la înălțimea Primului President al Curței de Casație, poate și are datoria în timpurile anormale, să lupte pentru ca să ridice, să lărgască și să întărească și prestigiul și rolul și autoritatea funcțiunii sociale a justiției amenințată.

În țara noastră de politicianism mititel și avid, funcțiunea justiției se găsește numai în mâna frunțașilor magistraturii și tocmai pentru că politicianii noștri sunt mititei și deochiați, un Prim President al Casației, ar putea să ducă magistratura acolo unde vrea el, disprețuind, lovind, înfierând și ordonând politicianilor cu coștiința pătată. În tocmai ca valurile mării care se sparg toate de stâncile malurilor ei, toate abuzurile, toate nelegiuirile politice și administrative, se sparg în fața justiției, care, ar putea să le termine, dacă ar vrea să le înfiereze. Cu această ocaziune trebuie s'o spunem, cu toată dragostea și adâncă mea evlavie pentru magistratură, că de toată decadența noastră morală, este vinovată și magistratura noastră și în special frunțașii magistraturii noastre, din cauza acestei rezerve față de puterea executivă. Reserva magistraturii a încurajat obraznicia politicianilor și a puterii executive și față de țară și față de magistratură. Din cauza acestei timidități, arătată în rolul ei, Constituția nouă a ajuns să desființeze Contenciosul administrativ, care în loc să joace rolul de trăsnet, a jucat rolul de paratrăsnet al abuzurilor noastre administrative; tot astfel magistratura noastră și a desființat rolul ei de controlator al exceselor de putere, pe care până acum câțiva timp Curtea de Casație și-l scotea din legea ei organică, recunoscând dreptul împăcinatului să facă recurs omisso medio, direct la Curtea de Casație. Tot astfel un ministru al țării în plină funcțiune a adus învinuiri sângeroase magistraturii țării noastre, un ministru al justiției a eșit în publicitate cu acuzațiuni aduse magistraturii și d-l Romniceanu n'a aparut acest corp. În aceste cazuri triste nu era de cât o singură eșire: să plece sau Ministrul sau Primul President al Casației.

Astfel că în loc ca ea să lărgască rolul ei controlator, într'o țară de arbitrar și de jaf al puterii executive, Curtea de Casație se automutilază și se retrage continuu în fața lor.

D-l V. Romniceanu a fost victima timidității magistraturii noastre, din cauza acestei rezerve pur profesionale și tradiționale. D-l Victor Romniceanu, n'a luat în mână sa organizarea judecătorilor prin asociația magistraturii noastre. Cu mult înainte de congresul magistraturii din Oltenia, arătasem fostului Prim-President al Casației necesitatea unei asociații a magistraturii sau separat, sau împreună cu avocații. Arătam că în toate țările civilizate, magistrații au asociațiunea lor profesională, care contribuie la discutarea și apărarea intereselor lor, cu toată discrețiunea și cu toată mândria profesiunii, că aceste asociațiuni contribuiesc la ridicarea culturii, la nașterea unui spirit al magistraturii, la discutarea legilor și proiectelor de legi, la mărirea prestigiului ei și că ele fac ca magistratura să se impună ca corp. D-l Romniceanu a refuzat categoric ori ce amestec și a declarat că vrea să rămână magistratul pur profesionist și n'a intervenit nici atunci când magistrații Olteniei, au fost molestați de puterea executivă, pentru că luaseră inițiativa unei asociațiuni a magistraților, pe care politicianii noștri autoritari și abuzivi a luat-o drept bolșevism, deși un ministru cinstit și conscient, ar trebui să ajute și să ceară el, ca magistratura să se asocieze.

Din cauza unei vechi și inveterate prejudecăți, d-l V. Romniceanu n'a putut înțelege nici devotamentul avocaților pentru magistratura țării și a privit cu răceală organizarea baroului român. D-l Romniceanu a mers cu

indiferență sa față de Barou, până să nu răspundă la niciuna din invitațiunile Corpului nostru, cu ocaziunea marilor noastre evenimente, deși era invitat la congresele noastre și la sărbătorirea legii noastre de organizare. A refuzat să ia parte la inaugurarea Casației Corpului nostru, pretinzând că legea care înființează această instanță, este jignitoare pentru magistratură, deși i-am explicat că legea noastră era cerută de natura profesiunii noastre, și i-am spus că o lege nu poate jigni pe un magistrat. Dacă d-l Romniceanu ar fi vrut să înțeleagă tot devotamentul baroului pentru magistratura țării, baroul alături de magistratură, ar fi constituit o forță, de care trebuia să țină cont toți politicianii noștri; magistratura țării ar fi avut o altă soartă și am fi apărut împreună rolul și prestigiul magistraturii în această țară care o deconsideră și o urăște.

În România, magistratura n'are ca singur prieten decât Baroul și tocmai de el s'a depărtat ea în timpurile ei cele mai grele.

D-l Romniceanu a mai făcut o mare greșală, atunci când a cerut mărirea taxelor de timbru pentru împușinarea recursurilor și în loc să ceară alte mijloace pentru a mărgini munca excesivă a Casației, a căutat să exagereze fiscalismul judiciar, care degradează justiția și o transformă într'o întreprindere fiscală.

Tot astfel n'am auzit glasul autorizat al d-lui Romniceanu, atunci când s'a votat noua lege de organizare magistraturii, care pune și mai mult justiția țării sub jugul puterii executive.

Imi fac datoria să aduc toate aceste observațiuni asupra caracterului magistraturii sub Prim-Președinția d-lui Victor Romniceanu, pentru că cred că este bine și util să inaugurăm obiceiul de a rezuma rolul și caracterul social al justiției, sub fiecare Prim-President al Curței de Casație care se retrage la pensie, pentru ca fiecare prim magistrat al Casației, să știe, că el are răspunderea morală a justiției pe timpul obșteirii lui.

Afară de aceste mici plângeri aduse cu cavalerism dar cu respect reprezentantului magistraturii, trebuie să aduc admirațiunea mea magistratului, pentru că D-l Romniceanu a fost un magistrat desăvârșit, un magistrat ideal. Și dacă Dumnezeu mi-ar da însărcinarea să-i arăt eu cum trebuie să fie judecătorul perfect, eu i-aș răspunde: ca Romniceanu pentru că fostul Prim-president al Curței de Casație, se identificase sau era atât de mult născut pentru magistratură, încât el perduse toate defectele omului și românului și câștigase toate calitățile magistratului. — Mulți irimi magistrați al Casației, s'ar fi supărat dacă le-ai fi pus întrebarea: Cine te-a făcut Prim-President? Romniceanu ar fi răspuns cu mândrie: Eu, pentru că numai calitățile lui, l'au împus la înalta lui demnitate și l'au împus atât de mult, încât el ar fi putut lăsa înaintarea sa, chiar în mâna vrășmașului său. — În țara politicianismului până după moarte, el este între primii președinți ai Casației, care a scăpat chiar de acuzațiunea cea mai vagă, că ar fi fost înaintat din considerațiuni politice sau de prietenie.

Mai avea calitatea rară în timpurile noastre de epilepsia banului, că s'a mulțumit cu bogăția sufletească și morală a marilor magistrați, ca un romantic al magistraturii, dus numai de idealul, de desinteresarea și de apostolatul cerul de nobila sa profesiune. Dacă n'ar fi dureroasele nevoi de astăzi, și eu cred că chiar în aceste mari greutăți, D-l Romniceanu trebuie să fie mândru că poate privi viața sa, ca pe un fir de ață albă, că se retrage din magistratură sărac, dar cu simpatia, admirația și respectul unanim și al celor ce l'au cunoscut și al celor ce nu l'au cunoscut, întocmai ca soarele care apune în feerie de lumină și căldură, pe care și-o aprinde el însuși și numai el singur.

În privința obiectivității și seninătății în judecată, el poate fi considerat omul lui Platon, desbrăcat de orice altă pasiune decât pasiunea justiției.

Eu aș fi convenit să judece el procesul, pe care l'aș fi avut la Casație chiar între el și mine; și dacă D-zeu s'ar judeca înaintea oamenilor, chiar D-zeu n'ar fi avut nimic de zis contra judecătorului Victor Romniceanu, care a avut în viața sa de magistrat singurul regret, că conștiința omului nu de cristal, pentru ca toți să poată vedea conștiința lui de magistrat fără de prihană.

În magistratura noastră, care până acum câțva timp, avea unele apucături autoritare de magistratură napoleonică, d-l V. Romniceanu era un model de bunăcuviință, de modestie și de bunătate — Marile caractere, ca și marile idei, vin tot din inimă și toți bunii magistrați au fost și magistrați buni, magistrați delicți. — Justiția ese din milă și adevăratul magistru este milos cu toată lumea, pentru că să poată fi drept cu toți, nu poate fi îngâmfat cu nimeni ca să nu jignească pe nimeni și nu poate fi brutal ca să nu umilească, pentru că o inimă înaltă înalță și o inimă mică micșorează pe oameni.

În numele „Uniunii avocaților din România“ și în numele „Curierului Judiciar“ aduc omagiile tuturor avocaților din țară și întregii Direcțiuni a „Curierului Judiciar“, desăvârșitului magistrat care a onorat și magistratura și țara. Îmi exprim cu sinceritate regretul că cu aceste însușiri rare de adevărat magistrat, d-lui Romniceanu i-a lipsit numai curajul, pentru că să nu fie numai un magistrat ideal dar și un magistrat mare.

Consolarea noastră la retragerea d-lui Romniceanu o găsim în d-l Buzdugan care-l urmează la înalta demnitate de Prim-President al Casației și căruia îi urăm toată energia cetățenească necesară, tot eroismul profesional al magistraturei, pentru că să apere și să lărgească rolul magistraturei în țara noastră, care nu înțelege acest rol. Sperăm și suntem convinși, că la retragerea actualului Prim-President, pentru cruda limită de vârstă, vom putea să spunem la instalarea viitorilor Primi Preșidenți ai Casației: Să fii magistrat ca Romniceanu și Prim-President ca Buzdugan.

DEM. I. DOBRESCU

Președintele Uniunii avocaților din România
Directorul „Curierului Judiciar“

Avocații și Magistratura

Când se va vorbi de anul 1924, din punct de vedere judiciar, va trebui să se menționeze că începutul lui se caracterizează prin discuțiuni angajate și întreținute de profesioniștii dreptului cu privire la valoarea morală a celor ce au imensul rol de a dispune de ceea ce omul are pe lume mai de preț: cinstea lui, libertatea lui, munca și avutul lui, — a magistraților.

Va trebui să se menționeze că toate aceste discuțiuni se caracterizează prin acuzațiuni neprecise, nelămurite, dar destul de transparente și destul de grave aduse magistraturei de colegii ei, avocați, — „magistratura pledantă“.

Intr'adevăr prin oarecare reviste de drept și organe de publicitate se discută destul de insistenț — și nu de cele mai puțin reprezentative personalități ale lumii judiciare — despre „magistrați influențabili“, despre „atmosfera nesănătoasă“ ce masa mare a justițiabililor, inclusiv d-nii avocați, și mai

ales aceștia, ar fi siliți s'o respire prin sălile instanțelor judecătorești, și încă despre altele de felul acestora.

Și sub pretextul că totul se face din dorința sinceră de a se purifica corpul judecătoresc de elementele care-i coboară prestigiul, ca și din curata preocupare de a se veni în ajutorul acestui corp pentru determinarea celor în drept de a-i îmbunătăți situația materială, recunoscută de toți și în totdeauna ca fiind enorm de jos, și față de greutățile vieții timpurilor de acum ca și față de chemarea lui în societate — dorință și preocupare ce înclină să cred că nu trebuie puse la îndoială, — se aruncă, printre rânduri, totuși destul de transparent, magistraturei, celui mai ales corp din mecanismul social, dar și celui mai dezarmat, cea mai jignitoare ofensă ce se poate aduce: incorectitudinea. Căci incorectitudine este din partea unui magistrat când se lasă să fie influențat din afară atunci când hotărîrea lui trebuie să fie dată numai așa cum îi dictează conștiința, iar nu și după considerații străine de cauză; după cum tot așa de adevărat este că un judecător, de orice treaptă ar fi, trebuie să aibă o astfel de atitudine, în cât nu să contribuie la întreținerea unei „atmosfera nesănătoase“, ci din contră la risipirea ei.

„Magistrați influențabili“, și încă „înalți magistrați influențabili“! „Atmosfera nesănătoasă“ prin sălile instanțelor judecătorești, datorită magistraților!

Cine poate aprecia mai profund greutatea înțeleșului acestor vorbe dureroase și producătoare de desnădejde de cât noi, magistrații? Cine, mai adânc de cât noi, poate simți durerea imensă a acestor acuzațiuni, de cât noi, magistrații de carieră, cari ne-am făcut din dreptate o religie, iar din împărțirea ei un apostolat?

Și de către cine ni se aduc asemenea învinuiri? de aceia cari, urbi et orbi, afișează la orice ocaziune, dorința ferbinte a înfrățirii baroului cu magistratura, colegii noștri auxiliari: avocați! Ca și cum în acest fel s'ar realiza această înfrățire!

Și acum să ne înțelegem.

Revăd obiecțiunea: ceea ce s'a scris și articulat cu privire la independența magistraturei, nu poate atinge întregul corp. Și încă: cine poate susține din adâncă convingere că în corpul purtătorilor de vorbă nu se găsește și oameni cari-l compromit?

Obiecțiunea are aparență, dar numai aceasta, că este întemeiată.

Cum, când se bănuiesc cei mai înalți magistrați ai țării; când se afirmă că aceștia pot să dea ascultare unor șoapte, fie și ale unui vremelnic ministru, asupra întregului corp?

Cine poate susține cu aceeași adâncă convingere că dacă sunt înalți magistrați cari uită sfânta lor aceasta nu este o învinuire care aruncă un discredit chemare pretându-se unor influențe exterioare, nu se poate deduce de aci de simplul cetățean, gata oricând să bănuiească și să dea crezare oricărui zvon, cu atât mai mult magistrații mai mici pot să aplece mai repede și mai ușor urechea la îndemnuri și șoapte venite dela depozitarii înaintărilor și transferărilor?

Și atunci întreb: care e opera de purificare în numele căreia se aruncă totul, fără a se preciza nimic?

Evident, nici un om cinstit nu poate afirma cu certitudinea absolută că în corpul magistraturei nu

s'ar fi găsimd elemente care să fie mai prejos de chemarea și rolul unui magistrat, care să nu compromită și corpul din care fac parte și oficiul pe care-l au de îndeplinit.

Dar ce se cere în această ordine de idei, este să se arate numele acestora, fie or cât de jos sau or cât de sus, și în ce constau faptele lor, fapte care dau loc la asemenea acuzări. Nu este îngăduit ca într-o chestiune atât de importantă să nu se procedeze în modul cel mai riguros cu putință, arătând, precizând, lămurind. Marea masă a magistraților cinstiți nu poate primi ofensa a sta alături de cei pe care publicul îi urmărește cu bănuiala lui înlăuntrul și afară de zidurile palatului de justiție, ba încă și cu siguranța că aceștia pot oricând da o anume hotărâre. Este în joc o chestiune și de dreptate și de demnitate, nu numai individuală, chiar națională.

S'a vorbit de „atmosferă nesănătoasă“, aruncându-se doar vorba, ca să se înțeleagă orce. Se poate. Se cer în asemenea cazuri măsuri urgente și extrem de riguroase. Numai astfel se îndreaptă situația. Dar pentru aceasta curaj: cine este magistratul și ce a săvârșit?

Să-mi fie permis, după toate acestea, să pun o chestiune:

Ce a făcut în decursul vremii avocatul ca să fie în stat o magistratură înaintea căroră cetățeanul să vie cu acea încredere oarbă, atât de adânc înfiptă în sufletul său, în cât chiar atunci când pierde, să plece convins că nu a avut dreptate?

Răspund: prea puțin.

Căci știut este că breasla avocaților a avut țara pe mână. Dâșii au format, în majoritate guvernele, după cum tot domniile lor au format și parlamentele în majoritatea lor.

Nu discut chestia dacă bine s'a făcut sau nu că avocații au format în cea mai mare măsură clasa conducătoare a acestei țări.

În ce mă privește, față de pregătirea superioară a acestei clase de puri intelectuali față de pregătirea celorlalte clase sociale libere, cred că era imperios necesar aceasta.

Chestiunea însă este de a se ști cum și în ce măsură în decursul vremii clasa aceasta de liberi profesioniști ai dreptului a căutat să se opună tendinței din ce crescândă a coborârei prestigiului instituției judiciare?

Cum a căutat și caută să contribuie această clasă la selecționarea valorilor morale și intelectuale care compun ordinul judecătoresc?

Nu e greu de răspuns că prin nimic. Căci nu este destul să existe o lege de organizare cu oarecare dispoziții bune, dacă toate aceste dispoziții — admitând că sunt — se pot înlătura prin intervenții exterioare. Nu odată s'a afirmat că în magistratură să face politică, fără să se desmintă de cineva cândva; și ca atare magistratul care nu are vre-o influență politică puternică, nu mai poate aștepta nimic, fiind de preferat să părăsească magistratura. Cine nu știe că au fost miniștri de justiție — avocați — cari aveau maniera transformată în criteriu de apreciere de a întreba pe un magistrat când acesta i se prezenta: cu șeful organizației locale — avocat și acesta —, cum stai?

Nici un barou din țară nu știu să fi reacționat în contra înaintării unui magistrat desemnat de cutare club politic, înaintarea făcută în detrimentul altuia nedreptățit din cauză că acesta nu știe de cât două

drumuri: cel de acasă la tribunal și cel dela tribunal acasă. Nu numai atât. Dar a înlesnit prin exponeții lui politici ce îi are în toate partidele și a încurajat asemenea numiri și înaintări de magistrați agreeți de organizațiile politice locale ale unui partid sau altul. Câte înaintări aș putea spune revoltător de nedrepte nu se fac în magistratură, și totuși clasa colegilor noștri avocați le primește și pun altele la cale pentru viitoarele mișcări, tot atât de nedrepte ca și cele precedente.

Și dacă astfel stau lucrurile, dacă cu ajutorul și tacit și expres al dd. avocați, toți aproape membri ai câte unui partid politic, am ajuns de avem azi în magistratură pe lângă magistrații de carieră — și numai de aceștia ar trebui să fie — și magistrați de regim; dacă magistrații de carieră stau într'un grad până la descurajare, în timp ce colegii lor de regim merg din treaptă în treaptă atât de repede, întreb: la ce fel de atmosferă vă puteți aștepta? Câtă putere de rezistență și câtă imparțialitate poate să aibă magistratul recomandat de clubul politic al cărui factotum de cele mai multe ori este avocatul?

Iată cum cred că se prezintă problema, sau cel puțin iată una din fețele problemei.

Faceți, dd. avocați, care ați fost, sunteți și veți fi, miniștri și parlamentari, legi, fără să vă asigurați, prin câte un mic articol, atotputernicia politică.

Aplicați aceste legi cu toată imparțialitatea și nu veți mai avea ocaziunea să vă plângeți în contra „imparțialității“ magistraților, nici să respirați „atmosfera nesănătoasă“ pe care, în caz că sunt, domniile voastre le întrețineți.

Fiiți și Dv., în partidele politice din care faceți parte, adevărați magistrați.

ALEX. ȘTEFANESCU

15 Ianuarie 1924 -

Judecător de sedință Trib. Buzău

«Luarea termenului în cunoștință» care e valoarea lui legală?

Sistemul sever și formalist al citațiunilor prevăzut în art 72-75 al codului de procedură civilă, a fost îndulcit printr-o practică Jurisprudențială confirmată de însuși Curtea de Casație, sub denumirea de „luarea termenului în cunoștință“.

Luarea termenului în cunoștință este deci rezultatul unei practice cu scopul de a înlătura pe cât cu putință repetarea formalităților legale și scutirea cheltuielilor de procedură, având acelaș scop și rezultat practic urmărit de articolele referitoare la citațiuni. N'ar fi nimeni azi care ar dori desființarea acestei practici, căci cu toate că este extra-legală — de oarece prin lege nu este creată, și chiar în contra legii căci privează statul de un venit însemnat — totuși dupe cum a observat și înalta Curte de Casație „Considerând că citarea părților are de obiect garantarea principiului că nimeni să nu poată fi judecat fără ca să fi fost pus în măsură de a se apăra, că dacă citarea părților este făcut în acest scop, apoi scopul legiuitorului este pe deplin atins, când însăși instanța care e chemată a judeca dă în sedință publică termenul în cunoștință părții care-l primește, căci în asemenea caz nici o îndoială nu mai poate exista că dânsa cunoaște termenul de înfățișare și prin urmare este pusă în măsură de a se apăra;

Considerând că de altminterlea nici un text de lege nu oprește pe instanțele judecătorești cu ocazia

amânării înfățișării unui proces de a da noul termen în cunoștința părților; Că această procedură departe de a fi prejudiciabilă părților le scutește în general de cheltuielile de procedură...." (Dec. 433-900 Cas. II, 16 Mai 1900. *Curierul Judiciar*, 47-900).

Luarea termenului în cunoștință trebuie prin urmare menținut ca satisfăcând o necesitate practică, dar numai în măsura în care este în acord cu dispozițiunile art. 124 și 735 din Codul de proc. civilă. Nu este suficient ca o creațiune jurisprudențială să fie practică, căci opera pe care magistratul o face este de interpretare a legii confuze și de completarea celei incomplete. Jurisprudențele create de tribunal în nici un caz nu pot merge în potriva textelor de lege. Deaceia spre a vedea care este valoarea acestei creațiuni jurisprudențiale trebuie să vedem care este situația ei în raport cu legea.

Ce este luarea termenului în cunoștință? Nu poate fi decât o *declarație* făcută în instanță prin care părțile ce vor, declară că cunosc termenul și ca atare numai e nevoie să se recurgă la *procedura legală* a citațiunilor. Această declarație e consemnată în procesul verbal al ședinței.

Declarațiunile făcute de părți în instanță pentru ca să poată fi opozabile celui ce le-a făcut, trebuie conform art. 124 din codul de procedură să fie semnate de dânsul. „Aceste mărturisiri sau *declarații* nu vor putea fi opuse celui ce le-ar fi făcut decât dacă vor fi semnate de dânsul sau împuternicitul său la aceasta în procesul verbal al ședinței...." Textul e destul de categoric pentru ca să nu dea loc la interpretări. Luarea termenului în cunoștință fiind o declarație, procesul verbal ce-l conține trebuie semnat conform art. 124 și 232. Această declarație nu poate fi opusă după părerea noastră celui ce a făcut-o, dacă acesta refuză să-o recunoască, întocmai după cum cel nevalabil citat poate opune nulitatea procedurii dacă vrea. Evident nulitatea este relativă și de ordin privat.

În acest sens s'a fixat și Curtea de Casație în mai multe rânduri. Controversa născută în jurul punctului de a ști dacă mărturisirile și declarațiile făcute în ședință și neseitate de părți leagă sau nu pe cel ce le-a făcut, și care în anumite situațiuni s'au pus și în fața înaltei Curți, a rămas tot controversată deoarece însăși Casația a dat hotărâri în sens contrar. (Cas. III 28 Ian. 913 C. J. 28-913 și altele mai vechi). În sensul punctului de vedere ce credem exact putem cita: Cas. I 12 Iunie 909 Dr. 68-909; Cas. I, 16 Sept. 909 C. J. 70-909 și în special Cas. I, 10 Sept. 910 raportat la Buletin Cas. p. 1144. „Mărturisirea sau *declarațiile* făcute de părți la înfățișare și pe care se întemeiază hotărârile nu pot fi opuse celui ce le-a făcut decât dacă sunt semnate de dânsul sau împuternicitul său la acestea în procesul verbal al ședinței sau dacă se face arătare de neputință sau nevoia de a semna. Prin urmare Tribunalul comite exces de putere și violează art. 124 din procedura civilă, când se întemeiază pe o declarație a părții făcute la prima instanță fără ca să fie constatată în condițiunile cerute de lege“.

Casația a mers mai departe când a declarat că renunțarea unei părți la proba cu martori nu poate fi ținută în seamă dacă procesul verbal al ședinței în care s'a trecut acea declarație nu e semnat de partea care a făcut-o (Cas. II 22 Oct. 1902. B. p. 1093).

Sentința Casației III din 24 Sept. 1919 cea mai recentă pe care o cunoaștem este în același sens „.... art. 124 se ocupă numai de mărturisirile sau de-

clarațiile orale ce părțile pot face la înfățișare și cari spre a fi opozabile trebuie să fie semnate de cel ce le-a făcut“ (C. J. 23-919).

Prin urmare: Toate declarațiunile făcute în instanță trebuie ca să fie opozabile semnate de cel ce le face. Luarea termenului fiind o declarație trebuie să urmeze ca să fie opozabilă, regulele art. 124 din procedură. Dacă nu este semnată trebuie considerată nulă la cererea părții ce o invoacă, întocmai cum nule sunt la cerere, citațiunile nelegal îndeplinite, iar hotărârile date în lipsa părților au soarta hotărârilor date atunci când părțile nu au fost valabil citate.

Dar în afară de aceste motive ce ni se par destul de concludente, dacă ar fi păreri cari ar crede că în principiu luarea termenului în cunoștință are valoarea unei citațiuni regulat făcute chiar dacă procesul verbal nu este semnat de părți, art. 735 din procedură referitor la nulități, ar da totuși posibilitatea în anumite cazuri să se anuleze această procedură. În realitate art. 735 spune „Se va declara nul sub condițiile arătate la vale, ori ce act de procedură făcut cu încălcarea acestei legi: 1) Dacă actul e făcut de un magistrat sau oficer judecătoresc necompetente. 2) Dacă încălcarea formei a pricinuit părții care o invoacă o vătămare pe care nu o poate îndrepta decât anulând actul“.

Prin urmare codul de procedură civilă mai păstrează încă, și aceasta în o largă măsură, rigiditatea și formalismul dreptului Roman. Încălcarea unei forme atrage nulitatea actului, sursă atât de bogată pentru amânări. Ori, care este forma instituită de lege a citațiunilor? Nu poate fi alta decât cea prevăzută în art. 72-75. Oricare altă formă nu mai e legală cum nici luarea termenului în cunoștință nu e creațiunea legii ci a jurisprudenței. Mai mult ea e făcută cu încălcarea legii, deoarece intențiunea legiuitorului a fost ca din îndeplinirea actelor de procedură să creze o resursă statului de așa natură ca să fie capabil să întrețină Justiția și gratuitatea ei, tocmai ceace se deturnă când se ia termenul în cunoștință.

Deci luarea termenului în cunoștință nu numai că nu este o procedură legală dar este și împotriva spiritului legii.

Dacă încălcarea formei pricinueste părții ce o invoacă o vătămare poate deci conform al. 2 art. 735 cere anularea actului, dacă prin această anulare poate îndrepta vătămarea.

Se ajunge în consecință la situația următoare: Presupunem o pricină ce se amână cu luarea termenului în cunoștință, fără iscălirearea procesului verbal al ședinței. Să presupunem că părțile n'au nici drept de opoziție nici drept de apel, și că una din ele, hucioară pârâțul lipsește la ziua înfățișării. Dacă din hotărârea dată rezultă o vătămare pentru pârât, acesta are dreptul conform art. 735 al. II să ceară anularea procesului verbal neiscălit de dânsul, fiind considerat condamnat nevalabil citat, ceace atrage anularea hotărârei. Vătămarea suferită de parte este o chestiune de fapt lăsată la aprecierea Judecătorului. „Judecătorii sunt autorizați a declara un act nul dacă vor constata că violarea dispozițiunii fie prohibitive fie imperative a cauzat părții un prejudiciu care să nu se poată repara decât anulând actul“ (Tocilescu, II, p. 30).

Deci Tocilescu crede că se aplică această dispozițiune din art. 735 al. II chiar dacă textul nu sancționează cu nulitatea abaterea dela forma legală. Acea-

stă părere a fost confirmată și de înalta Curte de Casație în mai multe rânduri dintre care în 1893 în secții unite. „Cererea de a anula o hotărâre pentru motivul că a fost dată în urma unei citațiuni nule nu constituie o cerere propriu zisă de contestație la executare ci o cerere de a se declara nul un act de procedură făcut cu încălcarea legii, declarație care atrage și anularea hotărârei. Prin urmare o asemenea cerere nu se poate face decât înaintea instanței dela care emană actul nul“ (17 Iunie 1893 B. p. 577). De atunci Casația nu a mai variat. (Cas. I 20 Febr. 1913 C. J. 38-913; Cas. 20 Ian. 1912. C. J. 35-912).

În concluziune procedura luării termenului în cunoștință este un procedeu practic și util, și ca atare trebuie menținut. Pentru ca să fie însă pe deplin opozabil părților ce-l cer și ce-l obțin, procesul-verbal al ședinței trebuie iscălit de părți conform art. 124 din procedură.

În cazul când procesul verbal nu e iscălit, credem că nu este opozabil părților ce au luat termenul în cunoștință fără să-l iscălească, și în tot cazul, dacă din această încălcare a formei legale rezultă o vătămare pentru una din părți, aceea parte este la adăpostul aliniatului II art. 735 ce-i dă dreptul să ceară anularea acestui act de procedură, dacă numai aceasta este calea pe care poate îndrepta vătămarea pricinuită.

25 Dec. 1923.

NICOLAE VRABIESCU
Dr. în Drept din Paris, avocat

BIBLIOGRAFIE

Memoratorul Ofițerului de poliție judiciară, de d-nii I. D. Panaiteșcu și Maior A. D. Panaiteșcu, Tip. Fondului Cărților Funduare Cluj 1924. Prețul 80 lei.

Constituie un indicator foarte prețios pentru ofițerul de poliție judiciară, autorii indicând denumirea infracțiunilor, în ordine alfabetică, elementele constitutive ale fiecărei infracțiuni, aceasta constituind un ghid pentru dresarea proceselor verbale, cari în practica curentă lasă atât de mult de dorit.

În partea II-a să dă în mod explicativ termenii tehnicii din medicina legală, în ordine alfabetică, pe înțelesul curent, termeni necesari a fi cunoscuți de ofițerii de poliție judiciară, pe lângă sfaturi utile pentru explorarea locului crimei, identificării, etc.

În anexe codul penal în vigoare cu referințe la codurile din celelalte teritorii.

* * *

Despre testamente de d-l N. Jac Constantinescu Consilier la Curtea de Apel Galați, Tip. G. Vlădescu. Câmpulung, 1924. Prețul 60 lei.

D-l N. Jac Constantinescu continuând seria de studii asupra dreptului civil, tratează importanta chestiune a testamentelor din punctul de vedere al legii, al doctrinei și al jurisprudenței.

Lucrarea este de un netăgăduit folos pentru juriști.

* * *

Clauzele de naționalitate privitoare la România din tratatele încheiate în 1919-20, (Studiu critic) de d-l Ioan D. Condurachi, Dr. în drept din Paris, prim secretar de legație, Tip. Cultura, București 1924. Prețul 40 lei.

D-l Condurachi ne dă un interesant studiu de drept internațional cu privire la naționalitate, care a jucat un rol atât de mare în toate desbaterile conferințelor de pace, insistând cu deosebire asupra criteriilor după care se determină, se dobândește și se pierde. Autorul o tratează nu numai din punctul doctrinar, ci și jurisprudențial. În partea ultimă a studiului său autorul ne dă importante considerațiuni asupra legii române privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române.

Gajul comercial, (art. 478-499 c. com.), de d-l Aureliu Weis, Tip. Cultura Națională 1924.

Autorul ne dă interesante adnotațiuni a art. 478-499 c. com., cu extrase din doctrina italiană, franceză și română, precum și din jurisprudența română și străină privitoare la gajul comercial, asupra diferitelor chestiuni la care a dat loc aplicațiunea dispozițiilor legale.

Lucrarea constituie o contribuție prețioasă pentru comercialiștii noștri.

E. C. D.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 9 Iulie 1924

Președinția d-lui GH. V. BUZDUGAN, Președinte
Maria T. Voinescu ș. a. cu Societatea Creditului funciar urban
din București ș. a.
Decizia No. 1317

Imobil dotal. — Drept acordat soților de a-l putea înstrăina. — Nu implică și dreptul de ipotecare. — Urmărire silită. — Vindere. — Prescripția cincinală din art. 569 pr. civ. nu se aplică. — Art. 568 pr. civilă și 1255 cod. civ.

Dispoziția din art. 568 proc. civ., din materia urmăririlor silite, nu se aplică și față de femeia căsătorită sub regimul dotal, de oarece acest text de lege vorbește numai de ceilalți incapabili, iar nu și de femeie și cu ocazia desbaterilor parlamentare s'a arătat că drepturile femeii au rămas a fi cărmuite de principiile generale din dreptul civil.

Imprejurarea că soții și au rezervat prin actul dotal dreptul de a înstrăina imobilul dotal, nu are de consecință și posibilitatea ipotecării lui și nici urmărirea ulterioară a lui de către creditorii ipotecari.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză; pe d-l avocat B. Cernea, pentru recurenți; pe d-nii avocați Aurel Mateescu și Lazăr Văleanu, pentru intimați, și

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Maria și Emil T. Voinescu, în calitate de erezi ai defunctei Ana Voinescu, contra deciziei No. 40/920 a Curții de apel din Constanța, dată în proces cu Societatea Creditului funciar urban București și alții, pentru anularea unei ordonanțe de adjudecare, etc.

Văzând motivul de casare astfel formulat:

«Violarea art. 568 proc. civ. Rea interpretare și violare a art. 1255 cod. civ. Nemotivare și exces de putere.

«Curtea de apel din Constanța, după ce constată în fapt cele imitate în cauză, decide, ca și Înalta Curte de Casație, că contractul de ipotecă consimțit de Ana T. Voinescu în favoarea Creditului Funciar urban din București este nul, pe motivul că nu există în contractul dotal dreptul de a se ipoteca imobilul dotal, însă declară decăzuți pe reprezentanții Anei T. Voinescu de a cere anularea ordonanței de adjudecare și revindicarea imobilului, fiindcă dela vânzarea cu licitație a imobilului, dela executarea ordonanței de adjudecare cu No. 1590 din 1902 au trecut mai mult de 5 ani, și asemănat art. 568 pr. civ., acțiunea în nulitate din art. 1255 c. civ. este prescrisă și proprietatea imobilului consolidată pe capul Creditului Funciar urban.

«Ca să ajungă la această soluțiune, Curtea de apel motivează că art. 1255 c. civ. se aplică numai la dotele imobiliare declarate inalienabile prin contractul matrimonial.

«Că, în speță, înstrăinarea imobilului dotal era permisă și numai ipotecarea lui nu se putea face de către femeia dotală.

«Că, astfel fiind, în speță se aplică art. 568 proc. civ. și acțiunea în revocare este stinsă.

«Judecând astfel, Curtea de apel din Constanța comite o eroare gravă de drept, fiindcă imobilul dotal nu se putea ipoteca, lucru ce recunoaște și Curtea.

«Ca consecință, el nu putea și nu devenea alienabil prin efectul neplății creanței garantate prin ipotecă, face o greșită aplicare și interpretare și violează art. 1255 c. civ. când declară că este inapicabil la speța procesului, interpretă rău și violează art. 528 pr. civ., care este o dispozițiune excepțională derogatorie dela dreptul comun, care este art. 1255 c. civ. și face să intre în art. 568 pr. civ. și acțiunea revocatorie a femeii dotale, întinzând aplicarea art. 568 pr. civ. la femeia dotală, care este un incapabil, deși nu este cuprinsă în art. 568 pr. civ., și astfel comite un înverdat exces de putere».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că, la trecerea în căsătorie a defunctei Ana Voinescu cu T. Voinescu, în 1890, i s'a constituit dotă un imobil din București, cu clauza «că dota va putea fi înstrăinată de soți», că, în 1896, soții au ipotecat acest imobil Soc. Creditului fideiur urban din București, care, pentru neachitarea ratelor, l-a scos în vânzare și adjudecându-se definitiv asupra lui, l-a vândut în 1912 lui Florea Ionescu;

Că, în 1909, T. Voinescu, în calitate de tutore al minorilor săi copii, a chemat în judecată atât pe Societatea Creditului fideiur urban, cât și pe cumpărătorul Florea Ionescu, cerând să se pronunțe anularea contractului de ipotecă către Credit, pe motiv că soții nu aveau dreptul a ipoteca imobilul și, în consecință, anularea, din această cauză, a urmăririi, a ordonanței de adjudecare și a actului de vânzare către Florea Ionescu;

Că, această acțiune a fost respinsă de Curtea din București, pe motivul că actul dotal permițând înstrăinarea imobilului dotal, el putea fi și ipotecat, pe temeiul principiului că cine poate mai mult, poate și mai puțin; că, această Curte a casat însă deciziunea Curții din București, stabilind că, clauza de înstrăinare din actul dotal, derogând dela principiul general al inalienabilității fondului dotal, este de strictă interpretare și nu implică și dreptul de ipotecare, mai ales că acest drept, prin speranța ce lasă soției de a-și păstra fondul dotal, este mai primejdioasă, căci determină mai ușor ipotecarea decât înstrăinarea aceluia fond;

Având în vedere că Curtea din Constanța, investită, ca instanță de trimitere cu judecarea acestei afaceri, deși recunoaște nulitatea actului de ipotecă, conformându-se în această privință doctrinei Înaltei Curți, respinge însă acțiunea pe considerațiunea că, ea este prescrisă conform art. 568 pr. civ., de oarece au trecut mai mult de 5 ani dela executarea ordonanței de adjudecare;

Că, pentru a decide astfel, Curtea motivează că legiuitorul, în interesul creditului public, a edictat, prin art. 568 pr. civ., o prescripție liberatorie în favoarea terțului achizitor; că, dispozițiunile din art. 1255 c. civ., după care femeia și moștenitorii ei au un termen de 10 ani, după desfacerea căsătoriei, pentru a exercita acțiunea revocatorie, nu sunt aplicabile în speță, întrucât nu este vorba de un fond dotal care nu se putea înstrăina, ci de un imobil alienabil și deci prescriptibil în virtutea art. 568 pr. civ.;

Având în vedere că, prin motivul de casare, se invocă violarea art. 568 pr. civ., rea interpretare și violarea art. 1255 c. civ., nemotivare și exces de putere;

Considerând că, disp. art. 568 pr. civ., din materia urmăririlor silite, nu se aplică și față de femeia căsătorită sub regimul dotal, de oarece textul vorbește numai de ceilalți incapabili, iar ru și de femeile dotale, căroră deci nu li se putea opune prescripțiunea din art. 568 derogatorie dela regulile de protecțiune, prevăzute pentru ea de codul civil; că, în adevăr, în ce privește femeile dotale, drepturile lor au rămas a fi

cărmuite de principiile generale din codul civil, lucru ce l-a declarat formal Ministrul și autorul legii, cu ocaziunea desbaterilor din parlament asupra acestor chestiuni;

Considerând că, împrejurarea că soții, prin actul lor dotal, și-au rezervat dreptul de a înstrăina acest imobil, cu drept cuvânt printr-o interpretare restrictivă impusă în această materie, nu a putut avea de consecință și posibilitatea ipotecării și nici a urmăririi ulterioare a imobilului dotal de către creditor;

Că, de aci urmează, că prin clauza de înstrăinare din contractul matrimonial, s'a adus numai o modificare parțială condițiunii juridice a imobilului dotal, prin posibilitatea înstrăinării lui voluntare de către soți, dar în colo acest imobil și-a păstrat caracterul său dotal prin imposibilitatea ipotecării lui de către soți și a unei urmăriri silite;

Că, deci, imobilul soților Voinescu, fiind dotal, prescripțiunea din art. 568 nu se poate opune la acțiunea în discuțiune, căci, cum s'a arătat, textul nu a prevăzut printre ceilalți incapabili și se soția dotală, pentru a o lăsa sub regimul de protecțiune al codului civil; iar efectele clauzei de înstrăinare s'ar fi putut discuta din punctul de vedere a prescripției numai în raport cu prevederea codului civil, nemodificat față de soția dotală de textul art. 568 pr. civ.;

Că, dar, numai cu violarea și greșita aplicare a dispozițiunilor art. 568 pr. civ., Curtea de fond a admis finele de neprimire ridicat de intimați și bazat pe acest text de lege, astfel că motivul de casare devine fondat și are a fi admis.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

NOTA.— Două sunt punctele admise de Curtea de Casație, prin decizia ce publicăm astăzi, și anume: Art. 568 din proced. civilă, relativ la prescrierea oricărei cereri de evicțiune totală sau parțială a bunului adjudecat, nu se aplică femeii căsătorită sub regimul dotal, drepturile ei fiind cărmuite de principiile generale ale codului civil, și 2° dreptul ce și-au rezervat soții de a înstrăina fondul dotal, nu autoriză ipotecarea lui; ipoteca care conduce la o înstrăinare indirectă fiind mai periculoasă decât înstrăinarea directă, aici neaplicându-se adajul: Cine poate mai mult poate și mai puțin. (*Non debet cui plus licet, quod minus est non licere*, după cum se exprimă L. 21, Dig., *De diversis regalis juris antiqui*, 50, 17).

Ambele puncte sunt juridice. Vezi asupra punctului întâiu tom. VIII, partea 12, al Coment. noastre, pag. 350 urm. Tot în acest sens s'a pronunțat și Judecăt. ocol. Odobesti. Vezi *Dreptul* din 1915, No. 43, pag. 342 urm. (cu observația noastră).

În cât privește punctul al doilea, chestiunea este, ce-i drept, controversată; însă părerea cea mai juridică este, de bună samă, aceea care pune în principiu că o clauză prin care s'ar încuviința înstrăinarea fondului dotal, nu permite, în genere, ipotecarea lui.

În acest sens am curmat controversa în viitorul cod civil al României întregite.

Iată textul ce am adoptat în acest cod:

„Imobilul dotal poate fi înstrăinat sau ipotecat, de

câteori înstrăinarea sau ipotecarea lor a fost anume permisă prin contractul de căsătorie.

„Clausă prin care se permite numai înstrăinarea fondului dotal nu autoriză pe soți a-l ipoteca, după cum nici clauza de a-l vinde nu autoriză schimbul lui.

„Facultatea generală de a înstrăina fondul dotal, cuprinde însă atât vânzarea cât și schimbul acestui fond“.

În sensul de mai sus se pronunță, afară de mici excepțiuni, atât jurisprudența cât și doctrina. Regula generală a art. 769 din codul civil, zice foarte bine Curtea noastră de Casație s. I (6 Octombrie 1915), după care cine poate înstrăina poate și ipoteca, neavând alt scop decât acela de a determina capacitatea cerută spre a putea hipoteca, nu-și poate avea aplicare într-o materie specială, precum este dota, în care în interesul conservării ei și al apărării femeii, dreptul de a ipoteca a fost deosebit de acel de a înstrăina. Astfel, o curte de apel interpretează în mod greșit și violează art. 1248, 1252 și 1769 din codul civil, când decide că, în sensul acestor texte, dreptul de a înstrăina imobilul dotal ar cuprinde virtual și pe acel de a-l ipoteca. În adevăr, clauza prin care se permite înstrăinarea sau ipotecarea fondului dotal, fiind derogatorie dela regula comună a inalienabilității, este de strictă interpretare, așa că o clauză formulată în acești termeni: «imobilele dotale pot fi înstrăinate», nu implică că părțile și-au rezervat și dreptul de a ipoteca aceste imobile, întrucât în accepțiunea sa proprie, noțiunea de înstrăinare nu cuprinde în sine și pe aceea de ipotecare. Vezi *Dreptul* din 1915, No. 78, p. 617 urm. (cu observ. d-lui Siliu Rădulescu) și «Curierul Judiciar» din acelaș an, No. 84 (cu nota d-lui I. Gr. Periețeanu); Trib. Carcassonne, *Pand. rom.* 1922, III, pag. 161 (cu observ. noastră); C. Galați, *Dreptul* din 1900, No. 10; C. Caen și Cas. fr., Sirey, 76, 2, 291 și Sirey, 92, 1, 251, etc.

Tot în acelaș sens se pronunță și doctrina. Vezi Planiol, III, 1547; Colin et Capitant, III, p. 310; Mourlon, III, 377; Thiry, III, 518; Arntz, III, 901; Colmet de Santerre, VI, 229 bis. VI; Marcadé VI, art. 1557, No. I; Aubry et Rau, V, § 537, pag. 575, ed. a 5-a; Zachariae, *Handbuch des französischen Civilrechts*, III, § 507, pag. 416, text și nota 31 (ed. Crome); T. Hue, IX, 462; Baudry et Surville, *Contrat de mariage*, III, 1743; Guillouard, *Idem*, IV, 1943; Rodière et Pont, *Idem*, III, 1781; Michaud, *Idem*, 1565; Répert. Sirey v. *Dot.* 1392; *Pand. fr.*, v. *Mariage* 9670, urm., etc. *Contră*: C. București și Cas. rom., *Dreptul* din 1879 No. 20 și din 1890, No. 40 Bult. 1890, p. 752; Trib. Vlasca, *Curierul Judiciar* din 1902, No. 74; C. Galați, *Dreptul* din 1903, No. 39 și *Curierul Judiciar* din acelaș an, No. 46 (cu observ. noastră). Mai vezi și o altă decizie a Curței din Galați (5 Februarie 1915, decizie casată), *Curierul Judiciar* din 1915, No.

84, pag. 685 urm. Tot în acest din urmă sens, inadmisibil după noi, se pronunță și unii autori. Vezi Odier, *Contrat de mariage*, III, 1268, 1269, ed. din 1847; Troplong, *Idem*, IV, 3363 urm.; Grenier, *Hypothèques*, I, 33; Seriziot, *Régime dotal*, 140, p. 179 urm., etc. Vezi asupra acestei controverse tom. VIII, partea I-a, al coment. noastre, pag. 357, text și nota 1, precum și tom. X al acelaș comentarii, pag. 556, nota 1 și pag. 583, nota 1, etc.

Iași.

D. ALEXANDRESCO

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 16 Octombrie 1923

Președinția d-lui GH. V. BUZDUGAN, Președinte

Aurel Iliescu cu C. B. Boroff

Decizia No. 989

Drept de recurs.— Dispoziție de ordin constituțional. Hotărîre pronunțată înainte de promulgarea noiei Constituțiuni, pe baza unei legi care ridică dreptul de recurs.— Rămânerea ei definitivă.— Nu poate fi atacată cu recurs.— Art. 103 alin. ultim noua Constituție și decretul-lege 3243/916.

Dacă, conform art. 103 alin. ultim noua Constituție, dreptul de recurs în casație este de ordin constituțional, această dispoziție nu se poate aplica însă decât pentru viitor, iar nu și în cazul când e vorba de o hotărîre pronunțată anterior dispoziției constituționale, pe baza unei legi care ridică dreptul de recurs, astfel că acea hotărîre se afla deja rămasă definitivă la promulgarea noiei Constituțiuni.

Curtea,

Ascultând raportul d-lui Consilier Miclescu; pe recurent în persoană, în desvoltarea motivelor; și pe d-l avocat H. Friedman, pentru intimat, în combateri.

Deliberând,

Asupra admisibilității recursului introdus de Aurel M. Iliescu în contra deciziei civile No. 3/922 dată de Curtea de apel Craiova, secția II, în proces cu C. B. Boroff.

Având în vedere că, prin decizia atacată, Curtea de apel a respins, ca nefondat, apelul făcut de recurent în contra ordonanței No. 248/919, dată de Președintele tribunalului Dolj, secția I, prin care s'a admis acțiunea introdusă de C. Negri, azi seos din cauză, în calitate de sechestrul administrativ al averii supusului străin C. B. Borof, intimatul în recurs, și prin care, declarându-se nul, pe baza decretului-lege 3242/916, actul de vânzare cu dare de arvună a unui imobil din Craiova, intervenit în Iulie 1919, între intimat și recurent, acesta a fost obligat să restituie imobilul în chestiune, precum și arvuna primită;

Că, în contra acestei deciziuni s'a introdus recursul de față;

Considerând că, conform ultimului alineat al art. IV din sus menționatul decret-lege, împotriva deciziunilor instanțelor de apel pronunțate în asemenea materie, nu mai există nici o cale de atac;

Considerând că dacă, conform art. 103 alin. ultim din noua Constituție promulgată la 29 Martie 1923, dreptul de recurs în casație este declarat de ordin constituțional, această dispoziție a legiuitorului constituant nu se poate aplica însă decât pentru viitor, iar nu și în contra hotărîrilor pronunțate anterior dispoziției consti-

tuționale noi, în baza unei legi care nu prevedea dreptul de recurs și rămase astfel definitive;

Că, a admite contrariul, ar fi a se repune în stare de judecată o serie de procese definitiv terminate, ceea ce nu a putut fi în intențiunea legiuitorului constituant;

Considerând că, în specie, deciziunea atacată, dată în baza decretului-lege 3242/916, care nu admitea calea recursului, a rămas definitivă conform art. IV din decret-lege, înainte de 29 Martie 1923, data promulgării noii Constituțiuni; că, așa fiind, față de cele mai sus expuse, recursul făcut în contra acestei deciziuni este inadmisibil și ca atare urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 20 Mai 1924

Președinta d-lui AL. ALESSIU, Consilier

Elisabeta Teică cu Cassa de Depuneri

Decizia No 867

Cassa de Depuneri. — Livret de depuneri. — Titlu esențialmente nominativ. — Eliberarea banilor nu se poate face decât constatându-se identitatea părții. — Art. 41 din regulamentul Cassei de Depuneri.

Libretul Cassei de Depuneri este un titlu esențialmente nominativ și funcționarul care eliberează banii depuși este obligat, chiar prin art. 41 din regulament, să se încredințeze mai întâi de identitatea persoanei care cere eliberarea. Nerespectarea acestei obligațiuni atrage răspunderea Cassei de Depuneri.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză; pe d-l avocat Virgil Serdaru, în dezvoltarea motivelor de casare, și pe d-l avocat Matei Cristea, în combateri.

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Elisabeta Teică, în contra sentinței No. 1240/923 a Tribunalului Ilfov, s. III, în proces cu Casa de Depuneri și Consemnățiuni.

Având în vedere motivul de casare astfel formulat:

«Abuz de putere și violare de lege s'a făcut deoarece contrar afirmărilor Cassei de Depuneri, pe care se întemeiază sentința, art. 41 din regulamentul Cassei de Depuneri cere ca impiegatul să se convingă de identitatea persoanei care ridică banii depuși cu un libret (lucru de altfel este scris chiar pe formularul de cerere de retragere de libret, tipărit chiar; formularul este la dosar)».

Având în vedere că Elisabeta Teică cere, prin acțiune, ca să fie obligată Casa de Depuneri a-i plăti lei 6.000, depuși de dânsa la economii, cu libretul No. 380632, banii pe cari numita casă i-a achitat Mariei Vasilescu, aceasta din urmă ajungând, prin furt, în posesia libretului;

Că, Judecătoria de ocol, întemeindu-se pe ordonanța de urmărire dată contra Mariei Vasilescu pentru furt și fals, a admis acțiunea Elisabetei Teică;

Că, făcându-se apel de Casa de Depuneri, Tribunalul a reformat acea sentință și a respins acțiunea, motivând că deși este constat în fapt că Maria Vasilescu s'a prezentat cu libretul furat și a ridicat banii, însă dovezile din dosarul instrucțiunii nefiind făcute contradictor cu Casa de Depuneri, nu pot fi opuse acesteia, și, în fine, că nu se constată vreo neglijență în liberarea banilor, deoarece pe lângă că semnătura din cerererea de liberarea banilor era perfect asemănătoare cu cea a Elisabetei Teică, apoi libretul fiind un titlu la purtător, Casa de Depuneri nu putea face altfel decât să elibereze banii;

Considerând că libretul de depunerea banilor la economii este, prin natura sa, și esențialmente nominativ; că, invinuirea pe care reclamenta o aduce Cassei de Depuneri, este că funcționarul ce a eliberat banii nu s'a încredințat de identitatea persoanei ce se prezenta cu libretul, îndatorire pe care o avea prin însăș art. 41 din regulamentul Cassei de Depuneri, dispozițiune tipărită pe toate cererile de liberare, tocmai pentru a provoca atențiunea funcționarilor ce primesc asemenea cereri;

Că, deși ordonanța de urmărire a judeului de instrucție nu dovedește în adevăr altceva decât fraudă și falsul Mariei Vasilescu, nu este mai puțin adevărat că Casa de Depuneri avea obligațiunea de a se încredința despre identitatea persoanei ce se prezenta cu libretul la liberare, și asupra acestei îndatoriri Tribunalul spune că libretul fiind un titlu la purtător, nu există nici o neglijență din partea Cassei de Depuneri, care era datoare, fără altă cercetare, să plătească, ceea ce este în contradicție vădită cu art. 41 a regulamentului Cassei;

Astfel că Tribunalul nesocotind acest text din regulament, recursul este întemeiat și sentința Tribunalului urmează a fi casată.

Pentru aceste motive, casează, etc.

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 27 Mai 1924

Președinția d-lui AL. ALESSIU, Consilier

Maria Gaidanovici ș. a. cu Eugenia Camboli ș. a.

Decizia No. 918

Succesiuni în Basarabia. — Succesiuni ab intestat. — Succesori colaterali. — Reprezentarea este mărginită numai la nepoții de soră și frate. — Cartea V, Titlul VIII, § 1707, Hexabiblosul lui Armenopol. — Titlul VIII, colecția lui Donici și art. 666 cod. civ. român.

În dreptul bizantin și în vechile legiuri locale în Basarabia, spre deosebire de dispozițiunile art. 666 cod. civ. român, reprezentarea în linie colaterală este mărginită numai la nepoții de frate, sau soră, și nu merge mai departe la strănepoți.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier C. Sărățeanu; pe intimăți, prin d-l avocat Gh. M. Dumitrescu, în lipsa recurenților, în combaterea motivelor de casare, și

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Maria Gaidanovici ș. a. în contra deciziunii No. 87/923 a Curții de apel din Chișinău, secția I, în proces de partaj cu Eugenia Camboli ș. a.

Asupra primului motiv de casare:

«Violarea art. 747 pr. c. rusă.

«Prin petiția adresată Trib. Chișinău și înregistrată sub No. . . ., atât subsemnații cât și intimătele, au cerut Tribunalului, pe cale grațioasă, a ne recunoaște împreună succesori ai defunctei Eugenia Mijivici, ceea ce Tribunalul a admis, prin sentința civilă No. . . . În contra acestei sentințe intimătele Camboli și Vișneacova au făcut apel pe motivul că greșit Tribunalul ne-a recunoscut pe toți succesori ai def. Eug. Mijivici. Trebuia a le recunoaște numai pe dânselle, de oarece ele sunt rudele cele mai apropiate ale defunctei, apel admis de Curte prin decizia ce atacăm cu recurs.

«Curtea, admitând apelul intimatelor de azi, a violat art. 747 pr. civilă, după care în apel nu se poate, din moment ce la Tribunal intimătele au cerut, prin aceeaș petiție, adresată pe cale grațioasă, ca să fie recunoscute ca succesori împreună cu subsemnaatele, nu putea veni pe calea apelului

în fața celei de a doua instanță să pretindă ceva mai mult de a fi recunoscute numai ele singure ca succesori și a fi îndepărtate subsemnatele dela succesiune.

«Dacă în petiția dată primei instanțe s'au înșelat asupra drepturilor lor, apoi certificarea aceasta nu o pot face pe calea apelului, ci numai printr-o acțiune intentată pe calea principală pentru valorificarea drepturilor lor legale. după cum s'a arătat de altfel și de senatul ocărmitor prin diferite decizii».

Având în vedere că, prin sentința atacată, rezultă că Dumitrie, Maria Gaidanovici ș. a., cât și Ecateriana Vișneacova și Eugenia Camboli, încetând din viață matusa lor Eugenia Mijivici, și în lipsă de succesori direcți, au intentat acțiune comună de eșire din indiviziune, primii în calitate de strănepoți de soră și secunzii în calitate de nepoate de soră (copii unei nepoate de soră decedată);

Că Tribunalul Chișinău, prin efectul reprezentării în linie colaterală, recunoaște nepoților Eugeniu, Camboli și Vișneacova, dreptul la câte o treime, strănepoților Gaidanovici, împreună li se se recunoaște dreptul la o altă treime, iar Curtea de apel din Chișinău recunoaște dreptul la moștenire numai nepoților și excluderea strănepoților, motivând această decizie că acesta era sistemul de moștenire în dreptul romano-bizantin, aplicabil în speță, exprimat prin legiurile locale basarabene Armenopol și Donici, de unde reese că beneficiul reprezentării în linie colaterală este limitat numai la nepoții de frate sau soră, fără a se extinde la strănepoții din gradul al patrulea;

Considerând că, deși art. 747 pr. civ. prevede că în cererea de apel nu trebuie făcute pretențiuni cari nu au fost ridicate la prima instanță; că, însă, întrucât se constată că intimații în recurs, pe lângă prima cerere de partaj, făcută împreună cu recurenții, au mai făcut o altă cerere, înregistrată la No. 3036/923, prin care au cerut Tribunalului ca să dea la o parte pe strănepoții pretendenți la moștenire, cari fiind mai depărtați după speță, nu pot fi concurenți la drepturile lor de moștenire cuvenite în succesiunea defunctei Eugenia Mijivici;

Că, față de această a doua cerere de partaj a intimaților făcută la prima instanță, dispozițiunea art. 747 pr. civilă n'a fost călcată, întrucât în apel nu s'a ridicat o nouă pretenție care la prima instanță de fond să nu fi fost ridicată, și ca atare motivul de casare nefiind întemeiat urmează a fi respins;

Considerând că, în Cartea V, Titlul VII, § 1707 a Hexabiblosului lui Armenopol, novela patriarhului de Alexandria, stabilește că «frații dintr-o mamă și dintr'un tată apucă la o moștenire a fratelui lor bun locul întâi, cu precăderea celorlalți frați cari nu sunt odrăsliți din unii și aceiași părinți, iar dacă sunt apoi copii dela un frate dintr'acelaș tată și aceeaș mamă, atunci se împreună cu frații buni, se cheamă la moștenirea unchiului», că această dispozițiune se prevede și în titlul al 8-lea din colecția lui Andronache Donici, care citează în această privință pe Armenopol; că, din textele acestor două legiuri rezultă că în dreptul bizantin, spre deosebire de art. 666 codul nostru civil, reprezentarea în linie colaterală este mărginită numai la nepoții de frate sau soră;

Că aceasta mai rezultă și din § 1610 din codul Armenopol, care prevede că numai în cazul când nu există frați sau copii de frate, sunt chemați la moștenire ceilalți erezi colaterali mai apropiați în grad, deci nepoții de frate exclud dela succesiune pe strănepoții din aceeaș linie colaterală, iar § 1711 acelaș cod, admite dreptul de reprezentare în linie colaterală numai atunci când nepoții de frate vin la moștenire în concurență cu alți frați în viață, iar nu și atunci când nepoți de frate sau surori ai defunctului vin singuri la succesiune, în care caz vin la moștenire prin propria, lor vocație așa că averea se împarte pe capete;

Considerând că această soluțiune a fost consacrată și de Senatul Ocărmitor, prin decizia 74 din 1911, care a stabilit înțelesul real al dispozițiilor din legile locale ale Basarabiei, referitoare la această materie;

Că, astfel fiind, motivul de casare este neîntemeiat. Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

NOTA.— Vezi asupra acestei importante decizii, precum și acelei a Curței din Chișinău, observ. d-lui prof. D. Alexandresco, publicată în «Pandectele române», anul 1924, No. 1 partea II, pag. 8 și 9.

(N. R)

INALTA CURTE DE CAS. ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența din 24 Iunie 1924 — pronunțarea deciziei
la 30 Iunie 1924

Președinta d-lui OSCAR N. NICOLESCU, Președinte

T. Brecher cu Andrei Lazaris

Decizia civilă No. 323

Suspendarea executării.— Art. 68 legea Curții de Casație.— Rezilierea unui contract de locațiune și ordonarea evacuării unui imobil.— Dacă suspendarea în acest caz este obligatorie pentru instanța care a pronunțat hotărîrea.— Nemotivarea cererii de suspendare.

Când este vorba de expulzarea din folosința unui imobil, obținerea suspendării nu este lăsată la facultatea părții, cum este în cazul când e vorba de o condamnare la o sumă determinată, ci la aceea a instanței care a pronunțat hotărîrea ce se execută, care va avea nu numai să fixeze cuantumul cauțiunei, ci și să hotărască dacă față cu împrejurările de fapt ale pricinii este sau nu locul să se acorde suspendarea cerută.

Curtea,

Asupra recursului făcut de T. Brecher contra jurnalului cu No. 1119/924, al Curții de apel din Galați, s. I, dat în procesul cu A. Lazaris.

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier A. Procopiu; pe d-l avocat Jan Redler, în susținerea recursului și pe d-l avocat C. Wortman, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Exces de putere. Violarea art. 68 din legea de organizare a Inaltei Curți de Casație și justiție. Nemotivare.

«Am cerut suspendarea executării deciziei Curței de apel invocând dispozițiunile art. 68 din sus zisa lege.

«Instanța de fond afirmă că, din moment ce dispozițiunea art. 68 este lăsată la aprecierea Curței și ținând seamă și de cele susținute de părți, găsește că nu e cazul a se încuviința suspendarea. Procedând astfel, instanța de fond comite un exces de putere și violează art. 68, de oarece suspendarea chiar dacă ar fi lăsată la apreciere și nu ar fi obligatorie, încă instanța de fond era dator să arate din ce anume elemente trage concluzia că nu e cazul de a se acorda suspendarea.

«Hotărîrea, astfel cum este redată, este nemotivată și ca atare casabilă, deoarece nu arată temeiurile de fapt și de drept pe cari se sprijină deciziunea atacată cu recurs».

Având în vedere jurnalul atacat cu recurs, din care se constată că Andrei Lazaris, în calitate de chiriaș principal, a chemat în judecată Banca Marmorosch, Blank spre a fi obligată să evacueze magazia din parter cu pivnița din imobilul situat în București, strada Colței No. 25, pe care numita Bancă îl ocupă ca sub-

chiriașă; că, această acțiune a fost admisă definitiv, prin decizia Curței de apel din București, s. IV, No. 50 din 1923; că, Andrei Lazaris, punând în executare această decizie, T. Brecher face contestație, pe motiv că ocupă de fapt imobilul și deciziunea ce se execută nu-i este opozabilă, contestațiune care a fost respinsă definitiv de Curtea de apel din Galați, s. I, prin decizia No. 115/924; că, T. Brecher, atacând cu recurs în casațiune această decizie, a cerut suspendarea executării ei până la rezolvirea recursului, pe baza unei cauțiuni ce a depus, și care reprezintă câștiul de chirie pe semestrul în curs și pe cel următor; că, Curtea de apel din Galați, secția I, prin jurnalul supus acestui recurs, a respins cererea de suspendare, motivând, în drept, că după dispozițiunile art. 68 din legea Curței de casație, suspendarea executării este lăsată la facultatea instanței a cărei hotărâre se execută, iar, în fapt, că în speță nu este cazul de a se încuviința suspendarea, ținând seamă de piesele la cari s'au referit părțile și de considerațiunile ce au invocat, fără să arate acele piese sau considerațiuni cari au determinat judecata sa;

Având în vedere că, prin motivul de casare, se invocă violarea art. 68 din legea Curței de Casație și nemotivarea deciziei;

Considerând că art. 68 din legea Curței de Casație, dând drept împriicinărilor de a obține suspendarea executării hotărârilor definitive, în cazul când au introdus recurs contra lor, supune obținerea acestei suspendări condițiunilor fixate prin diversele alineate ale acestui text de lege;

Considerând că dacă, atunci când este vorba de o condamnățiune la o sumă determinată și fixă, obținerea suspendării este lăsată la facultatea părții care depune valoarea corespunzătoare, conform alin. I rolul judecării fiind numai de a constata dacă cuantumul cauțiunei depusă corespunde cu valoarea condamnățiunii și a ordona suspendarea; nu tot astfel este când condamnățiunea nu consistă într-o sumă determinată, ci se referă, cum este în speță, la rezilierea unui contract de locațiune și la evacuarea imobilului;

Că, în acest caz, prin analogie cu cel prevăzut de partea ultimă a alin. II, întrucât este vorba de expulzarea din folosința unui imobil, obținerea suspendării nu mai este lăsată la facultatea părții, ci la aceea a instanței care a pronunțat hotărârea ce se execută, care va avea nu numai să fixeze cuantumul cauțiunei, ci să hotărască dacă, față cu împrejurările de fapt ale pricinii, este sau nu locul să se acorde suspendarea cerută;

Că, așa fiind, Curtea de apel judecând că, în cazul unei condamnățiuni la rezilierea contractului de locațiune cu evacuarea, suspendarea executării acestei condamnățiuni este lăsată la facultatea ei, nu a violat art. 68 din legea Curței de Casație, și motivul de casare nu este fondat în prima sa parte;

Considerând că, deși instanța de fond a rezolvat exact chestiunea de drept atunci când a decis că aparține ei să aprecieze utilitatea cererii de suspendare și să decidă dacă este sau nu locul de a o admite, instanța, în speță, însă, nu arată motivele și împrejurările de fapt ale pricinii pe cari s'a întemeiat ca să găsească că nu trebuie admisă cererea de suspendare făcută de recurentă;

Că, în asemenea condițiuni, deciziunea este nemotivată;

Că, dar, motivul de casare devine fondat în a doua parte;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 11 Iunie 1924

Președinția d-lui OSCAR N. NICOLESCU, președinte

Reg. competență

Decizia civilă No. 251

Tutelă. — Competență. — Tutelă deschisă la jud. ocol. Sporirea averei după deschiderea tutelei la mai mult de 40.000 lei. — Instanța competente a o administra.

Pământul cu care au fost improprietăți țărani prin legea agrară din 1921. — Valoarea acestui teren. — Art. 39 l. jud. ocol.

Competența instanței de a administra o tutelă se determină după valoarea averei dela înființarea ei, iar nu după sporul cu care această avere ar crește ulterior prin capitalizare de venituri sau alte împrejurări. Așa fiind, deși în speță minorii au fost improprietăți cu 5 ha., aceasta nu poate avea nicio înrăurire asupra competenței instanței, cu atât mai mult cu cât evaluarea unor asemenea terenuri urmează a se face după estimățiunea făcută prin legea agrară (în jud. Brăila maximum de preț ce s'a plătit de țărani a fost de 2.500 lei de hectar), iar nu după alte elemente de fapt, cum a făcut judecătoria în speță, fixând valoarea celor 5 hectare la 60.000 lei.

Curtea,

După citirea raportului făcut în cauză, ascultând pe d-l Procuror Al. D. Oprescu, în concluziuni,

Deliberând,

Având în vedere că, din actele și lucrările din dosarul cauzei, se constată că Ștefan G. Frangulea, în cetând din viață în campania 1916-1918 și pe urma rămânând minori și avere al cărei quantum era, după inventarul făcut în cauză în 1918, de 2.800 lei, judecătoria ocolului rural Viziru-Brăila a procedat la înființarea tutelei, luând măsuri pentru administrarea ei, că, în cursul anului 1923 potrivit legii agrare, minorii fiind improprietăți cu 5 hectare de pământ, a căror valoare a fost fixată prin suplimentul de inventar întocmit de primarul respectiv la 60.000 lei, judecătoria și-a declinat competența, prin încheierea din 2 Ianuarie 1924, pe motiv că patrimoniul tutelei întrece suma de 40.000 lei, și că, în conformitate cu art. 39 din legea judecătoriilor de ocol, tutela urmează a fi administrată de Tribunal;

Că, Tribunalul Brăila, s. II, căruia s'a trimis tutela spre administrare, își declină la rândul său competența, prin jurnalul cu No. 2975 din 14 Martie 1924, pe motiv că deși minorii au fost improprietăți posterior deschiderii tutelei cu 5 hectare de pământ, însă maximum de preț ce s'a plătit de cei improprietăți fiind de 2.500 lei de hectar, valoarea averei de administrat nu depășește suma de 40.000 lei, până la care, conform art. 39 l. jud. ocol, aceste judecătorii sunt competente;

Considerând că, ambele hotărâri fiind rămase definitive și cursul justiției găsindu-se astfel întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune, această Inaltă Curte este chemată a pronunța un regulament de competență, în conformitate cu art. 262 pr. civilă;

Considerând că, după art. 39 din legea judecătoriilor de ocol, așa cum a fost modificat în 1921, aceste judecătorii regulează tutelele deschise în circumscripțiunile lor, când patrimoniile de administrat nu trec de 40.000 lei;

Considerând că, competența instanței de a administra o tutelă se determină după valoarea averei dela înființarea ei, iar nu după sporul cu care această avere ar crește ulterior prin capitalizare de venituri sau alte împrejurări;

Considerând că, în speță, valoarea averei minorilor,

după inventarul format la înființarea tutelei în 1918, era mai mică de 40.000 lei, și anume de 2.800 lei;

Considerând că, deși mai în urmă minorii au fost improprietăți cu 5 hectare, aceasta, însă, nu poate avea nicio înrăurire asupra competenței instanței, determinată prin valoarea ce avea patrimoniul în momentul instituirii tutelei;

Că, de altminterlea, după legea agrară din 1921, maximum de preț ce s'a plătit de țărani pentru terenurile ce li s'a acordat cu titlu de improprietăți fiind de 2.500 lei de hectar în județul Brăila, după cum constată Tribunalul, evaluarea terenului urmează a se face după această estimățiune legală, iar nu după alte elemente de fapt;

Că, prin urmare, valoarea celor 5 hectare cu cât au fost improprietăți minorii, adăogată la aceea a averii rămasă pe urma defunctului lor părinte neintrecând suma de 40.000 lei, instanța competentă a administra tutela, potrivit art. 39 l. jud. ocol, este judecătoria de ocol;

Că, așa fiind, regulând competența, tutela urmează a fi trimisă judecătoriei ocolului rural Viziru-Brăila, spre administrare.

Pentru aceste motive, Curtea, regulând competența, etc.

TRIBUNALUL DOLJ SECȚIA I

Audiența dela 29 Ianuarie 1924

Președinte d-l AL. HABI-GHEORGHE, Judecător

Marin Trăncău cu N. Coman

Proces-verbal No. 665

Chirii.— Acțiune în justiție intentată pe baza legii proprietarilor.— Renunțarea reclamantului de a se mai judeca în camera de consiliu.— Respingerea acțiunii ca neregulat făcut.— Art. 1 și urm. legea proprietarilor.

Acțiunile intentate pe baza legii proprietarilor, făcute conform art. 1 și urm. din această lege, se judecă în camera de consiliu.

Cînd apelantul a renunțat să se mai judece pe această cale, instanța sesizată trebuia să-și decline competența de a judeca, iar nu să respingă acțiunea ca neregulat făcută.

Tribunalul.

Având în vedere apelul făcut de Marin Trăncău din Craiova, contra cărții de judecată civilă No. 256/923 a jud. ocol 1 rural Craiova, prin care i s'a respins ca neregulat făcută acțiunea sa în contra intimatului Ion Coman, pentru evacuarea a două camere și o bucătărie;

Având în vedere susținerile orale ale părților și cartea de judecată apelată;

Având în vedere că prin acțiunea introdusă la prima instanță apelantul Marin Trăncău a chemat în judecată pe intimat, pentru a fi obligat să-i evacueze două camere și o bucătărie din imobilul său, donat de tatăl său S. Trăncău, și pe care intimatul le deținea fără nici un titlu;

Că la 5 Noembrie 1923, ziua fixată în camera de consiliu pentru judecare, apelantul reclamant a cerut, ca în cazul când pârîtul nu are nici un contract de închiriere asupra acestor case, afacerea să fie trimisă pentru judecare în ședință publică, pentru a se judeca după dreptul comun;

Că d-l jude de ocol prin cartea de judecată apelată respinge acțiunea ca neregulat făcută;

Considerând că într'adevăr acțiunile intentate conform legii proprietarilor se judecă în camera de consiliu, când sunt făcute conform art. 1 și următorii din legea proprietarilor;

Având în vedere că deși acțiunea introdusă de apelant a fost făcută după legea proprietarilor, însă apelantul la prima instanță a renunțat de a mai fi judecat pe această cale, cerând să se judece după dreptul comun, apelantul neputând să exhibe un contract de închiriere;

Că în cazul acesta instanța sesizată nefiind competentă să judece, urma să-și decline competența de a judeca, pentru ca judecata să se facă în ședință publică, iar nu să respingă acțiunea ca neregulat făcută;

Că deci apelul făcut se găsește fondat și urmează a fi admis în principiu, urmând ca Trib. să judece pricina în ședință publică;

Pentru aceste motive hotărăște. Admite apelul etc (ss) *Al. Hagi-Gheorghe, H. Udrea*

Grefier, C. Dumitrescu

NOTA.— Din faptele litigiului, expuse în fața Trib. Dolj secția I, trei chestiuni se ridică:

*

Prima chestiune, — care a fost de altfel pe larg desbătută în instanță, — este relativă la faptul, dacă bine sau nu prima instanță a respins acțiunea ca neregulat făcută.

S'a văzut într'adevăr că apelantul la prima instanță ceruse, ca instanța să-și decline competența, dacă intimatul nu exhiba un contract de închiriere, cu care să justifice șederea sa în imobilul apelantului. Intimatul nu produce acest act. Instanța în cazul acesta nu era competentă să judece după legea proprietarilor. După legea proprietarilor se judecă numai pricinile, care nasc dintr'un contract de închiriere. Neexistând un contract între părți deci, pricina nu se putea judeca în camera de consiliu.

Dar dacă nu era competentă, prima instanță trebuia să respingă acțiunea ca neregulat făcută? Prima instanță constatând că este incompetentă, trebuia să vadă care instanță este competentă. Ea trebuia să trimită afacerea la instanța competentă pentru judecare. Prima instanță în felul acesta s'ar fi conformat art. 108, al 6 cod. pr. civ. care spune: „în caz când instanța se va declara incompetentă, ea este datoare să trimită pricina la instanța pe care o va judeca competentă”. De altminterlea reclamantul la prima instanță arătase care este instanța competente. Instanța competente era prima instanță în ședință publică, unde judecata trebuia să se facă după dreptul comun.

*

O a doua chestiune — care nu s'a discutat de părți și nu este arătată nici în considerentele Trib. este aceea, dacă Trib. admitând în principiu apelul, trebuia să trimită afacerea la instanța competentă pentru judecare, sau dacă Trib. putea să rețină afacerea judecând-o în primă și ultimă instanță?

Chestiunea aceasta este de mare importanță. Principiu general al legiuitorului în privința jurisdicțiilor, este al celor două grade. Un singur grad de jurisdicție este excepția. În cazul acesta chestiunea care se impune, este de a vedea dacă ne găsim într'un caz de excepțiune sau nu, ținând seama de principiu, că: „exceptiones sunt strictissime interpretationis”.

Art. 335 cod. pr. civ. prevede în al. 1, cazul când prima instanță declarându-se incompetentă, prin apelul părții nemulțumite, instanța de apel reformând hotărârea primei instanțe, judecă afacerea în primă și ultimă instanță. Rațiunea acestei

dispoziții, arătată de legiuitorul codului de procedură, reformată în 1900, în expunerea de motive, a fost de a curma conflictele dintre instanțe. Erau instanțe care declarându-se incompetente, prin reformarea în apel și trimiterea din nou spre judecată a pricinilor înaintea lor, continuau să-și mențină incompetența. Pentru a curma aceste fricțiuni, legiuitorul din 1900 a prevăzut că în aceste cazuri, instanța de apel va judeca în prima și ultima instanță. Prin aceasta s'a derogat dela principiu celor două grade de jurisdicție.

Al. 2 al art. 335 prevede cazul când prima instanță fiind necompetentă, a judecat o pricină declarându-se competentă. În cazul acesta în urma apelului părții nemulțumite, instanța de apel reformând hotărârea primei instanțe, va trimite pricina instanței competente pentru judecare. Prin aceasta al. 2 al art. 335 pr. civ. consacră principiu celor două grade de jurisdicție.

Acum, dacă acesta este cuprinsul art. 335 cod. de pr. civ., ce principiu se degajază din el? Principiu este ca numai în cazul când o instanță se declară incompetentă, afacerea se reține de instanța de apel în prima și ultima instanță pentru judecare, când se găsește apelul părții nemulțumite întemeiat. Numai în cazul acesta susceptibilitatea primei instanțe s'ar găsi atinsă, dacă pricina i s'ar trimite din nou spre judecare. În toate celelalte cazuri, când instanța de apel găsește că alta era instanța competentă să judece în prima instanță, va trimite pricina la acea instanță pentru judecare. Art. 335, al. 1 pr. civ. este deci o excepțiune. Ce nu intra în litera și spiritul lui, trebuie să parcurgă cele două grade de jurisdicție.

Fața de aceste principii expuse, răspunsul la chestiunea a doua pusă este, că Trib. constatând ca rău prima instanță a respins acțiunea ca neregulată, prin reformarea acestei hotărâri trebuia să trimită afacerea la instanța competentă. Rațiunea arătată în art. 335, al. 1 cod. pr. civ. nu era aici, ca Trib. să judece în prima și ultima instanță. Tribunalul nu trimitea pricina la aceeași instanță pentru judecare. Trib. trimitea pricina să fie judecată în ședință publică, după dreptul comun, iar nu în camera de consiliu după legea proprietarilor.

Soluția Trib. nu păcătuiește, fiindcă Trib. n'a trimis pricina la instanța competentă. Ea satisface părerea celor ce susțin că se poate renunța la primul grad de jurisdicție. În speța de față se remarcă că părțile n'au cerut trimiterea la instanța competentă, ci au cerut termen pentru a-și face dovezile în fond. Prin aceasta părțile au renunțat la primul grad de jurisdicție.

Chestiunea a treia deci, care se ridică din jurnalul Trib. Dolj, fără a fi discutat însă în acest jurnal, este, dacă se poate renunța la primul grad de jurisdicție. Trib. implicit a recunoscut ca se poate renunța. Într'adevăr gradele de jurisdicție sunt în folosul părților. Ce este în folosul părților se poate renunța la ele. Chestiunea este însă controversată, părerea contrară având mai mulți aderenți. (V. în această din urmă parere D. Alexandresco, într-o notă din Pandectile Române, No. 8/923, pag. 123, cu autoritățile acolo citate; pentru controversă V. și Em. Dan. Procedura adnotată ed. II sub art. 316 pr. civ.)

HARITON UDREA
Supleant Trib. Dolj

TRIBUNALUL JUD. DOROHOI

Audiența dela 4 Martie 1924.

Președenția d-lui AL. BOTEZ, judecător
Jurnalul No. 486

Motive de apel. Comunicarea lor. Art. 69, 326, 333 pr. civilă.

E tardivă comunicarea motivelor de apel făcută în ajunul procesului, căci prin o astfel de comunicare partea e pusă în imposibilitate de a-și pregăti apărarea.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de intimată pentru a se considera decăzut apelantul din motivele de apel depuse în ajunul termenului de astăzi;

Văzând susținerile și concluziunile părților;

Văzând că apelantul fiind obligat a comunica la dosar motivele de apel a depus atari motive și cu petiția înreg. la nr. 1764 de eri 23 Ianuarie 1924;

Că prin urmare aceste motive fiind prezentate în ajunul termenului de înfațișare, când partea adversă intimată se găsește în imposibilitate a-și pregăti apărarea;

Pentru aceste motive, constată decăzut apelantul din motivele de apel etc. etc.

(ss) Al. Botez, Gh. Matasă

NOTA. — Intemeiată pe art. 69, 326 și 333 pr. civ., suprema Curte a decis că necomunicarea motivelor de apel atrage nulitatea apelului (c. III, 180/911. «Jurisp. Română», 16/911), deși aceeași instanță a hotărât că nearătarea numelui părților litigante, a profesiei și a domiciliului lor, nu aduce nulitatea apelului, fiindcă o atare omisiune se poate completa cu datele din dosar, iar art. 69 pr. civ. nu se aplică în apel. (C. III. 217/908. «Curierul Judiciar» nr. 82/908, c. III, 269/906. «Curierul Judiciar», 82/906).

Impărtășim părerea după care necomunicarea motivelor atrage nulitatea apelului, deși pârșitul n'are obligațiunea de a-și arăta motivele. Cu alte cuvinte numai reclamantul, apelantul și recurentul au o situațiune inegală, căci aceștia nu pot cere altceva decât comunicarea actelor (art. 72, 326 pr. civilă).

E aici o inegalitate de situațiuni ce constituie una din marile lacune ale procedurii noastre civile.

În ce termen și în ce formă trebuiesc însă comunicate motivele de apel? Legea nu fixează, nici un termen și de aceea s'a decis că dacă ai comunicat motivele apelului în ajunul procesului, nu ești decăzut, iar adversarul nu poate cere decât un termen spre a le studia (c. III, 15/916. «Jurisprudența Română», 10/916).

Cu toate acestea, trib. Gorj, II, prin sentința nr. 231/922, a declarat nemotivat un apel și l-a anulat, căci motivele au fost depuse la 9 Oct. 1920 pentru termenul de 11 Oct. 1920.

Recursul făcut în contra acestei sentințe a fost respins: „...fiindcă depunerea motivelor de apel s'a făcut la grefa Tribunalului cu două zile înainte de termenul fixat pentru judecarea apelului, iar Tribunalul constatând că intimata nu a putut lua cunoștință din culpa recurenților, care au avut timp suficient pentru comunicare, a fost în drept să hotărască că, în asemenea condițiuni, o nouă amânare ne mai putând fi acordată, dreptul de apărare al intimătei era nesocotit și, în consecință,

să respingă apelul ca nemotivat". (C. I, 1195/922. „Jurisp. Română", 5/923).

Din analiza acestei jurisprudențe, se desprinde regula că instanțele de fond sunt suverane să aprecieze dacă comunicarea s'a făcut sau nu în timp util, căci, cu drept cuvânt, comunicarea motivelor în ajunul procesului, în o afacere importantă și care reclamă oare care timp pentru a fi studiată, echivalează cu o necomunicare.

Nicăeri însă suprema Curte n'a fixat și n'a zis că motivele de apel trebuiesc depuse sau comunicate cu cel puțin trei zile, căci aici nu e o chestiune de drept, ci de fapt.

De aceea instanțele sunt datorate să motiveze și să arăte că importanța motivelor de apel și greutatea lor sunt de natură a cere timp pentru a fi studiate și nu e destul să pui, în principiu, regula că o comunicare făcută în ajun e inoperantă.

Suprema Curte a aplicat aici aceeași normă ce a avut-o în ce privește alegerea de domiciliu cerută de art. 12 din l. proprietarilor. Cu această ocaziune suprema curte a decis că alegerea de domiciliu nefiind o chestiune de drept, ci de fapt, nu se poate pune ca principiu că numai decât trebuie să arăți și numărul casei, pentru ca alegerea de domiciliu să fie valabilă, ci că, în fiecare caz dat, instanța de fond va aprecia dacă e sau nu o alegere de domiciliu suficientă (C. I, 179/920. „Jurisp. Română", 4/921. Trib. Juridic. 13—15/922. Pandecte I, 1921).

Latitudinea aceasta de apreciere lăsată instanțelor de fond și imposibilitatea Curții de Casație de cenzurare, afară doar pentru lipsă de motivare, dacă poate aduce surprinderi și neajunsuri, e însă conformă cu textele. Rămâne numai ca instanțele de fond să aplice cu moderațiune această adevărată putere discreționară și să se pătrundă de adevărul că nu ne aflăm în fața unei chestiuni de drept, ci a unei chestiuni de fapt; că nu se poate pune ca principiu, că o comunicare făcută în ajun e nevalabilă.

În ipoteza când o acțiune a fost admisă numai pe baza lipsei pârītului dela interrogator, trebuie să considerăm valabilă comunicarea motivelor chiar în ziua procesului, pentru că reclamantul n'ar putea fi surprins prin o atare comunicare. Aș înclina chiar să cred că pentru acest caz nici nu e nevoie de comunicare, pentru că dacă s'ar admite că ar fi suficient ca motivarea să se reducă la arătarea că s'a admis acțiunea numai pe temeiul nevenirii la interrogator, fără să se discute punctele reclamațiunii, teama de surprindere e înlăturată.

Dacă însă se va admite părerea că în cazul când o acțiune s'a bazat numai pe faptul nevenirii pârītului la interrogator, că nu e suficient să pui ca motiv al apelului arătarea că acțiunea n'are alt substrat decât presupunția de recunoaștere ce rezultă din absență; că o comunicare făcută în acest fel nu corespunde scopului pentru care e cerută; că și în cazul când acțiunea se întemeiază numai pe nevenirea pârītului la interrogator, tot trebuie să discuți acțiunea în fond și să arăți temeiurile pentru care ceri respingerea ei, atunci, necontestat, că comunicarea trebuie făcută cu paza timpului suficient care să dea reclamantului posibilitatea de a le combate.

În legătură cu această chestiune, semnalăm că Curtea din București a decis că atunci când acțiunea s'a admis pe baza lipsei pârītului dela interrogator, dacă pârītul face apel și nu se prezintă în persoană, apelul poate fi respins, întru cât pre-

sumția trasă din art. 234 pr. civ. nu putea fi înlăturată decât prin prezentarea apelantului în persoană sau dovedind că lipsa dela interrogator s'a întemeiat pe o cauză legitimă. (C. Buc., II, 34/912. „Curierul Judiciar", 14/913).

În ce privește cuprinsul comunicării, necontestat că el trebuie să conțină toate elementele necesare pentru a se înlătura surprinderea adversarului, căci o comunicare vagă ar fi numai un simulacru. Astfel, nu e o motivare, dacă te mărginești să zici: „spun contrarul". (C. III, 193/919. „Jurisp. Rom.", 17—18/919).

Pentru cazul când te mărginești să zici că, în apel, n'ai alte motive, decât acelea puse și dezvoltate la prima instanță, după ce suprema Curte a hotărît că instanța comite un exces de putere, dacă respinge opoziția sau apelul ca nemotivate (C. I, 730/910. „Jurisp. Română", 4/911), a revenit, pentru a decide că nu e destul să declari că invoci motivele dela prima instanță, ci trebuie să arăți lămurit în petiția de apel acele motive, pentru că altfel partea poate fi surprinsă și i se violează dreptul de apărare. (C. III, 506/915. „Jurisp. Română", 38/915. C. I, 605/916. „Jurisp. Română", 3/916. C. I, 994/922. Jurisp. Română" 1—2/923).

După aceste din urmă jurisprudențe, nu ne mai aflăm în fața unei chestiuni de fapt, ci a unei chestiuni de drept, a cărei violare atinge casarea.

Sintetizând cele spuse până aici, putem pune regula că comunicarea motivelor de apel trebuie făcută în așa mod, încât să dea posibilitate adversarului de a le studia și de a găsi în ele elemente suficiente spre a-și pregăti apărarea.

ȘTEFAN SCRIBAN
Avocat—Dorohoi

JUDECĂTORIA OCOLULUI MIHAILENI

Audiența dela 11 Iulie 1923

Președinția d-lui T. GRIGORIU, Judecător

Cartea de judecată No. 105

Vânzare. — Dacă vânzătorul poate avea acțiune în revendicare contra cumpărătorului când acesta se constată că stăpânește mai mult teren decât se prevede în actul de vânzare?

Acțiunea în revendicare este admisibilă pentru pământul stăpânit în plus peste cel cuprins în contractul de vânzare.

Judecata,

Asupra acțiunii civile de față, ascultând pe reclamanti în cererile și susținerile lor;

Având în vedere că prezenta acțiune are de obiect a se obliga pe pârătul C. Luca a delasa în stăpânirea și proprietatea reclamanților câtimea de 31 arii, 32 c., pământ ce-s'a însușit pe nedrept din trupul moșiei Pârăul-Negru, proprietatea reclamanților;

Având în vedere că după cum se constată din raportul expertului... și găsind întinderea de 3 h, 27 arii, 83 c.;

Considerând că reclamantii prin actul de vindere cumpărare sub no. ... a vândut pârătului numai câtimea de 2 ha, 86 arii;

Că, astfel fiind, acțiunea reclamanților este întemeiată;

Pentru aceste motive Judecata, admite acțiunea, etc. cu drept de apel.

Judecător, T. Grigoriu

NOTA. — Specia venită înaintea judecătoriei Mihaileni e interesantă, pentru că s'a admis acțiunea ce tinde la revendicarea unei câtimi de pământ stăpânite în plus peste câtimea cuprinsă în contract.

Din conținutul cărții de judecată, nu se poate în-

telege lămurit natura acțiunii. Din faptul însă că s'a numit o expertiză și că se vorbește despre contractul de vânzare, se vede că în discuție s'a pus cuprinsul lucrului vândut. În această privință vom spune câte-va cuvinte numai relativ la specia de judecată.

Art. 1329 C. Civ. prevede acest caz și consacră dreptul la o augmentare, la o scădere din preț or la reziliere. Conform art. 1334 C. civ., aceste acțiuni se prescriu prin un an din ziua contractului.

Autorii studiază materia aceasta sub diferite rubrici. Planiol (II, ed. V, 1448) o pune sub titlul *De la Délivrance*, Colin și Capitant (II, ed. III, p. 458) o studiază în materia garanției, Baudry-Lacantinerie și Saignat (*Vente et Echange*, ed. II, 311), ea și Planiol, la paragraful predării, etc.

Ceea-ce voim să stabilim e că ne aflăm în fața unui contract perfect, a unei vânzări de corp cert și determinat (1). Astfel Baudry-Lacantinerie și Saignat zic: „L'art. 1622 (1334 rom.) qui parle de la *résiliation du contract*, confirme cette solution; car on ne *résilie qu'un contract parfait*“.

Specia noastră e aceea ce o dă doctrina: îți vând un imobil declarând că are 20 hectare, cu 20.000 lei (2).

Toți autorii spun că aici părțile contractante n'au dat importanță cuprinsului lucrului vândut. (3). Deci „cumpărătorul nu are dreptul să ceară împărțirea lucrului și reducerea lui la măsura cuvenită, lăsând prisosul pe seama vânzătorului. El nu are de cât opțiunea între a cere rezilierea sau să iea întreg terenul. *Observarea aceasta se aplică și la art. 1329.* (4).

Acum să presupunem că s'a vândut o livadă și un teren de cultură în bloc, cu declarația că sânt 20 hectare, cu preț total de 20000 lei. Aici nu se spune ce întindere are fiecare din bucăți; deci poți ști care este excedentul său deficitul cuprinsului total, dar nu poți spune la care anume bucată de teren este diferența.

Legiuitorul, în toate aceste ipoteze, n'a dat de cât o reducere or o augmentare de preț sau rezilierea. (5) De aceea Planiol (ibidem, § 1457) spune: „quelle doit être la conséquence d'une inexactitude dans cette indication?... Le code a voulu trancher ces controverses à l'aide des art. 1617-1622 (1326-1334 rom.)“. Apoi, mai departe:

„Les erreurs d'évaluation ont un autre effet que la diminution ou l'augmentation du prix; elles peuvent entraîner, sous certaines conditions, la résolution du contrat, *sur la demande de l'acheteur*“.

Am văzut cumpărătorul, în caz de excedent, are alegerea între a strica vânzarea sau a plăti un supplement de preț. El nu poate cere să i se despartă excedentul, care să rămână pe sama vânzătorului (6). „Le fractionnement n'est pas entré dans la pensée des parties quand elles ont contracté, et la loi ne l'autorise pas“ (7).

1) Baudry-Lacantinerie și Saignat op. cit., 331, 332. E. Colinet de Santerre și A. M. Démante, VII, ed. II, paragr. 57.

2) Alexandresco, VIII, p. 660; Dumitrescu, II, 393.

3) Laurent, XXIV, p. 169 și autorii citați supra.

4) Dumitrescu, ibidem, p. 318 și nr. 402.

5) Această opțiune a cumpărătorului Colin și Capitant, op. cit., p. 475, o numesc *facultate de dezicere*.

6) Dumitrescu, ibidem, 389, 402.

7) Baudry-Lacantinerie și Saignat, op. cit., 338.

În ce privește prescripția de un an edictată de art. 1334, ea nu se aplică de cât acțiunilor prevăzute de acest articol adică acțiunilor ce nase din neexactitudinea cuprinsului declarat. (8).

Deci această prescripție nu se aplică acțiunii prin care vânzătorul cere restituirea unei părți din imobil pe motiv că n'a intrat în vânzare. (9)

Nu cumva vânzătorul are dreptul să ceară revendicarea terenului găsit în plus la măsurătoare? Am văzut că aici ne aflăm în fața unei vânzări perfecte de corp cert și determinat și de aceea există acțiunea în reziliere sau facultatea de dezicere. Mai mult, vânzătorul datorește garanție și e obligat să predea imobilul vândut în limitele arătate în contract. Dacă cumpărătorul n'are decât alternativa opțiunii între supplementul de preț sau reziliere, fără a avea dreptul să ceară limitarea terenului, spre a lăsa bucată în plus vânzătorului, pentru identitate de motive nici vânzătorul nu poate avea acest drept.

De altmintearea nici nu e posibil să se identifice porțiunea în plus. Vom lăsa ca vânzătorul să-și aleagă el porțiunea ce înțelege s'o revendice? Poate ar fi avut o aparentă înșelătoare de adevăr susținerea că cumpărătorul și cu vânzătorul sunt în indiviziune. Dar cum e posibilă starea de indiviziune cu operațiunea vânzării ce au făcut-o părțile? Vânzătorul s'a obligat să dea lucrul în limitele determinate, el a încetat de a mai fi proprietar, dar totuși, pentru că nimeni nu se poate îmbogăți pe nedrept în paguba altuia, eroarea în aprecierea cuprinsului, și nu or ce eroare, ci cea care atinge a 20-a parte din cuprins sau din preț, atrage a augmentare ori o diminuare din preț.

Dacă ar fi posibilă revendicarea, atunci ar trebui s'o admitem pentru o eroare oricât de mică în declarația conținutului. Dar cum e posibil acest lucru, când nici măcar complinirea prețului, adică mai puțin de cât revendicarea, nu e admisibilă? Și tocmai existența acțiunii în complinire sau în scădere de preț dovedește, până la evidență, că ne aflăm în fața unei vânzări perfecte. Cumpărătorul e dator să plătească prețul, tocmai pentru că vânzarea e perfectă. Atunci cum mai poate exista acțiunea în revendicare? Pe de o parte vânzătorul e obligat să predea imobilul în limitele arătate în contract, iar pe de alta să aibă dreptul de a revendica o câtime din aceleași limite!

Luând ipoteza unei vânzări de două sau mai multe corpuri separate pentru un preț unic și cu arătarea globală a întinderii și presupunând că, la măsurătoare, ar eși un plus de teren, unde, la care bucată să se exercite revendicarea?

Tocmai de aceea, pentru a se curma incertitudinea dreptului de proprietate, legiuitorul n'a recunoscut decât acțiunile și dreptul sus arătate, nu și acțiunea în revendicare, care e incompatibilă cu însăși intențiunea părților și cu efectul translativ al vânzării.

Cei tentați să creadă în existența acțiunii în revendicare sunt sugesionați de faptul că se recunoaște că prescripția de un an, nu se aplică acțiunii prin care vânzătorul ar revendica o porțiune de teren ce n'ar intra în vânzare, la „acțiunea prin care vânzătorul revendică dela cumpărător o întindere de teren pe care a cotropit-o peste întinderea cumpă-

8) Ibidem, 341.

9) Laurent, XXIV, 267.

rată sau pe care a predat-o cumpărătorului din eroare. O asemenea acțiune durează 30 ani". (10).

Aceasta însă e cu totul altceva, nu se referă la termenul bine determinat, cu limite fixate, dar în privința căruia s'a făcut o eroare de înținderea și nu orice eroare, ci o eroare cu urmări legale, adică de a 20-a parte din înțindere ori preț, căci nu orice eroare dă naștere la acțiunile arătate.

Excluderea acțiunilor pentru erori ce nu ating a 20-a parte, e dovada peremptorie că nu poate exista acțiunea în revendicare.

STEFAN SCRIBAN

Avocat-Dorohoi

10) Dumitrescu, ibidem, 418.

Se caută un tânăr domn avocat, conștiincios, cu practică în chestiuni comerciale, care să-și devoteze tot timpul său pentru un contencios în acest domeniu.

Oferte însoțite de referințe se vor adresa sub „Contencios“ la Societatea Generală de Publicitate C. Schuller & S. Berger, Str. Caragheorghevici 9.

În Editura *Curierul Judiciar* s'a pus sub presă **Cursul de Drept Penal și Procedură Penală** (cele 3 vol. ale regretatului Profesor I. Tanoviceanu). Opera a fost revizuită și completată cu *Doctrina și Jurisprudența la zi*, cu referințe și comparațiuni și la Codul și Procedura Penală Austriacă și Ungară, de o comisie de juriști: Dr. Cornel Chiselită, consilier la Curtea de Casație, care a dat referințe pentru legislația penală Austriacă; Dr. Ștefan Lăday, fost Magistrat și Profesor în Ardeal, Jurisconsult în Cluj, care a dat referințe asupra legislației penale ungare; Dr. avocat Vintilă Dongoroz, Prim-Redactor la „Jurisprudența Generală“, care a revăzut toată doctrina și legislațiunea comparată, punând o la curent cu ultimele tratate și teorii emise în știința Dreptului penal; Dr. E. C. Decusară, Directorul Statisticei Judiciare Secretar de Redacție la *Curierul Judiciar*, care a revăzut jurisprudența română și streină până la zi, ajutați de: Dr. Gr. C. Conduratu, fost Consilier la Curtea de apel București, avocat și N. C. Schina, fost Președinte la Curtea de apel Buc., tutorul minorilor I. Tanoviceanu.

Lucrarea va apare în 5 mari volume, pe hârtie velină. Primul volum va fi complet gata la începutul Oct. a. c. Prețul cu care se va pune în vânzare acest volum este de 500 lei. Pentru cei cari voese a se abona, pentru câteși cinci volumele, vor plăti anticipat lei 2000. Magistratilor, Avocaților și Studenților cari au de dat examene, li se pot servi lucrarea anticipat, în fascicule. Prețul unei fascicule de 32 pag. este de 80 lei, la cari se va adăuga lei 3 pentru porto recomandat. Au apărut până azi 12 fascicule și urmează tipărirea.

A apărut: **No. 4-5, Biblioteca Marilor Procese**, care cuprinde pledoariile marelui dispărut Barbu Delavrancea în afacerile: Socolescu și Carageale-Caion, precedate de două portrete literare, unul al lui Delavrancea, datorit cunoscutului nostru critic Eugen Lovinescu, și altul al lui Carageale, datorit avocatului și publicist. Mihail Mora. Prețul 100 lei.

Sub presă No. 6.

Abonamentul anual costă: 900 lei p. Autorități, Case de Comerț particulari; 600 lei p. avocați și 500 pentru magistrați

A apărut în Editura *Curierului Judiciar*, **Dreptul Vamal Sancționator**, un vol. 328 pagini, de d-l avocat I. V. Merlescu, cu o prefață de d-l Profesor Paul Negulescu. Prețul 100 lei.

— A apărut în editura *Curierul Judiciar*:

Noul Cod al Inchirierilor, care cuprinde legea chirilor din 1924 (Marzescu), cu Expunerea de motive, rapoartele raportorilor din Senat și Cameră și în extenso Desbaterile parlamentare: Discuția generală și Discuția pe articole, cum și celelalte legi excepționale cu toate legile în legătură din vechiul Regat, Basarabia, Bucovina și Transilvania, este lucrat complet cu *Comentariul d-lor Conduratu, Periețeanu și Velescu*, și cu jurisprudența referitoare, sistematizată de d-l F. Mihăilescu, grefier la Casație.

Volumul are 1000 pagine. Prețul 240 lei.

Se va adăuga 6 lei pentru porto-poștal recomandat.

A apărut **Jurisprudența Generală** No. 28, cu data de Joi 18 Sept. 1924, sub direcțiunea d-lui avocat Gr. Conduratu, fost consilier la Curtea de Apel București, cuprinzând 58 de hotărâri ale Curții de Casație și ale diferitelor instanțe judecătorești din țară, cu numeroase Note. Prețul 20 lei.

Abonamentul anual: 900 lei pentru Autorități și Case de Comerț 600 pentru avocați și 500 pentru magistrați.

A apărut în Editura *Curierul Judiciar* primul volum din **Biblioteca Legilor uzuale Adnotate**, care cuprinde: *Legea autentificării actelor* (Ediția II) revăzută și completată cu doctrina și jurisprudența până la zi și *Legea de unificare și organizare a Corpului de avocați*, comentate de cunoscutul publicist și avocat d-l A. Lascarov-Moldovanu.

Ambele aceste legi sunt însoțite în afară de comentarii, doctrină și jurisprudență până la zi și de *Expunerile de motive, Desbaterile parlamentare complete și Indice alfabetic*, care iesește foarte mult cercetările.

Prețul cu care s'a pus în vânzare este de lei 80 la care se adăuga lei 5 pentru porto postal recomandat.

A apărut: **Studii de Drept Penal. I. Pentru o mai deplină ocrotire a proprietății imobiliare prin sancțiuni penale. II. Despre elementul „sustracțiunii frauduloase“ în delictul de furt**, de dr. Vintilă Dongoroz, avocat. — Prețul 25 lei.

* * *

Studii de Drept Penal. I. Corecționalizarea posesiunii II. Spicuri din legislația Engleză, de dr. George Vrabiescu, avocat. — Prețul 25 lei.

NOU: Despre Testamente, de d-l N. Jac Constantinescu, consilier la Curtea de Apel Galați, un volum în 175 pagini, cu doctrina și jurisprudența la zi. Prețul 60 lei.

Depozitar general, pentru toate cărțile ce apar în Editura *Curierul Judiciar*, este Agence de Librairie et de Publication, București, str. Izvor, 14, unde d-nii librari vor bine voi a-și adresa comanda și de unde numai pot fi serviți.

Prevenim pe d-nii abonați că numerile ce le cer în cursul anului, trebuie să le plătească. Numai acele numere se servesc fără nici o plată, pentru care ni se reclamă în cursul săptămânii următoare că nu s'au primit, pentru ca și noi să putem reclama Direcțiunii poștei nepredarea lor la timp.